

2004. DEC. 22

NEM
KÖLCSÖNZHETŐ

2004 • I. évf. • 3. szám • december

KÓR-HÁZUNK

JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZ FOLYÓIRATA

*Kellemes Karácsonyt
és eredményekben gazdag
Boldog Új Esztendőt Kívánunk!*

A tartalomból:

- Jósza András évforduló
- Karácsony üzenete
- Bugya István: Két ember

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ DR. HÁRDI ISTVÁNNAL

Mentálhigiénés világnap 2004. október 26.

Köszöntő

Elérkezett az év vége, amikor érdemes visszatekinteni, mit sikerült a terveinkből megvalósítani és mivel maradtunk adósak?

Az idei év kezdete egybeesik a kinevezésem időpontjával. Akkor is tudtam, hogy az ország egyik legnagyobb gyógyító intézménye sem mentes azokról a gondoktól és problémáktól, amelyek a magyar egészségügyet jellemzik. Ezekre a gondokra kell keresnünk az adott körülményekhez képest legjobb válaszokat.

A munka megkezdésekor több fontos cél elérését is megfogalmaztam. Ezek a célok két alapvető érdeket szolgálnak. Elsősorban a gyógyító munka minőségének a javítását, másrészt azt, hogy mindezt javuló és szervezettebb munkakörülmények közt végezhessek.

Tudom, hogy a megfogalmazott feladatok végrehajtása csak együttműködéssel és összefogással sikerülhet. Különösen igaz ez, egy ilyen nagy intézményben.

A célok megvalósításához vezető úton számítok és építek az Önök együttműködésére.

Az idén, ha nehéz körülmények között is, több rövid távú célunkat sikerült teljesíteni. A Kórház minden dolgozójának köszönöm a ma-

gas színvonalú munkát. Ezt a közös célért folyó együttműködést megtartva, reményeim szerint a jövőnk biztos lesz.

Akad bőven teendő 2005-ben is, a munka folyamatos, az elvégzendő feladatok terén maradtak adósságaink, melyek teljesítése a pénzügyi lehetőségeink függvénye.

Ahhoz, hogy a céljainkat teljesítsük, és az új kihívásoknak is megfeleljünk, szükség lesz a szaktudásunkra, a kitartó munkánkra és az együttműködésre.

Ehhez a munkához kívánok sok sikert és áldott Karácsonyt, békés új Esztendőt!

**Dr. Pintérné
Dr. Gönczi Ágnes**
főigazgató

Robert Kennedy mondta, hogy a haladáshoz nagyon nagy változások szükségesek, a változásnak pedig nagyon sok ellensége van. A kórházunkban megkezdődött az átalakulás, megindultak a változások. Ahhoz, hogy életben maradjunk mindenkinek együtt kell működnie. Remélem, hogy a dolgozók többsége -mint eddig is, úgy ezután is- a változásokat nem ellenségesen figyeli és támogatja a szükséges intézkedéseket. Bízom benne, hogy munkatársaink partnerek lesznek abban, hogy ez az átalakulás minél hamarabb megtörténhessen. Ez hozzá segíthet minket ahhoz, hogy a nagyon szűkös vagy rossz körülmények ellenére az intézmény továbbra is, az új kihívásoknak megfelelően, jól működjön.

Ezt úgy kell elérnünk, hogy minden munkatársunk meg tudjon élni és megtalálja a számítását itt a kórházunkban.

Az elkövetkező új esztendőre céljaink megvalósításához kívánok mindenkinek sok erőt, sok örömet és sikert a munkahelyen és a magánéletben.

Dr. Pikó Károly
orvosigazgató

Kedves Munkatársaim!

Így évvége felé, a számvetések idején sok gondolat tolakszik az ember agyában. Milyen évünk volt? Mindenesetre nem könnyű. Valahogy évről-évre több a feladat, melynek meg kell felelni. Elfáradtunk, mégis új erőt adunk egymásnak: biztatást, segítséget. Kapom a szép jókívánságokat e-mailban. Köszönöm. Egyszer a szürke tél is véget ér.

Szeretném megköszönni az egész évi áldozatos, időnként erőn felüli munkát. Sokan a munkahelyen töltik

az ünnepeket, családjuk helyett a betegekről gondoskodnak szeretettel.

Kívánok Békés Boldog Karácsonyt, kívánom, sikerüljön az új évben kinek-kinek az, amit szeretne.

Veres Tamásné
ápolási igazgató

NAGYHÍRŰ GYÓGYÍTÓ, MÚZEUMALAPÍTÓ, EGY „NYÍRI PAJKOS”

Százhetven éve született Jósa András. Nem csak azért emlékezünk rá, mert kora kiváló orvosaként és polihisztorként emlegetik a méltatói, mert kórházunk névadója. Azért is érdemes emlékezni rá, mert a megye, a XIX. századi Szabolcs vármegye egészségügye, annak megszervezése, korszerűsítése elképzelhetetlen az ő tevékenysége nélkül. Ő volt, aki operáló-gyógyító orvosaként vagy szervező igazgatójaként is a megyei kórház gyógyító intézményé fejlesztését elkezdte. A kórházra jellemző szakmai igényességet, az új szakmai kihívásokra való válaszok keresésének igényét is megalapozta. Úttörőként példát adott arra is, hogy a megyei közegészségügyi szervezet csak akkor lehet sikeres, ha a helyi körülményekből, viszonyokból fakadó jellemző közegészségügyi problémák kiváltó okait is keresi és tesz ellene.

Jósa András 1834-ben Nagyváradon született, apja, Jósa Péter ott telepedett le és jogászként dolgozott. A család ősei szabolcsi nemesek voltak. Jósa András nagyapja is Szabolcs vármegye főorvosa volt, aki tevékenységével fellendítette a megye egészségügyi kultúráját.

Jósa András aránylag későn kezdett orvosi tanulmányaiba. Előbb apja kívánságára jogot tanult, de azt nem fejezte be. Ezt követően a magyaróvári gazdasági főiskolán tanult, majd mikor elvégezte, Széchenyi nagycenki birtokán dolgozott. Jól ismert a legendás történet, amit Dr. Fazekas Árpád orvos-történész leírásából ismerhetünk: egy ügyetlen felcser Jósát egy tályog miatt úgy megkínózta, hogy a beteg úgy döntött, kitanulja az

orvosi szakmát. Huszonhat évesen került Bécsbe, ahol nagyhírű professzorok mellett sajátíthatta el a szakmát. Az egyetemen kiváló eredményeket ért el, és közben arra is maradt ideje, hogy az ott élő, tanuló magyar fiataloknak közösen különböző egyleteket szervezzon.

Az egyetem elvégzésekor, 1865-ben tanárai marasztalták, állást is ajánlottak neki. Ő azonban hazajött Szabolcs vármegyébe. Az akkori megyeszékhelyen nagyhírű elődjét, Korányi Frigyeszt váltotta, aki akkor egy éve alapította a nyolcágas kórházat. Az orvos-igazgatói állás elfoglalása után a sebész orvosi képesítést is megszerezte.

Húsz éven keresztül vezette a nagykálloi kórházat. Az intézményt nyolcvan ágyasra fejlesztette. A kórház bővítése érdekében gyűjtéseket, jótékony célú bálakat szervezett. Saját fizetését is sokszor az intézmény céljaira fordította. Jósa András messze földön híres orvossá vált. Kitűnő manuális készséggel megáldott sebész volt, nagyon sok műtet végzett. Vakbél operációkat, nőgyógyászati vagy szemműtéteket, amputálást egyaránt végzett. Folyamatosan újított, sok különleges műteti segédeszközt saját maga konstruált.

Nagykálloba a rendelési napjain távoli megyékből is érkeztek betegek az egyre ismertebb Jósa Andrásához.

Méltatói szerint nagyszerű diagnosztá volt, aki aprólékosan kikérdezte és megvizsgálta betegeit. Rendeléseinek egy-egy nap sokszor száz beteg is várt rá.

Az orvoslás mellett sok időt töltött a szakirodalom olvasásával. Levelezett kora nagyhírű hazai és külföldi orvosprofesszoraival. Pályafutása során többször utazott külföldre, hogy híres klinikákon ismerkedjen a szakma legfrissebb eredményeivel.

A megyeszékhely 1884-ben Nyíregyházára „költözött”. Ekkortól ő lett a megyei főorvos. A kórház bővítésében, fejlesztésében továbbra is segédkezett, így alakult ki a XIX. század végére a 250 ágyas, belgyógyászati és sebészeti osztályokból álló Erzsébet Kórház. A megye második kórházának, a kisvárdainak a megalapításából is részt vállalt.

Megegyei főorvosként hamar felismerte a rossz ivóvizetek egészségkárosító hatását. Rendeletben szabályoztatta, hogy minden ezer lakosra fűrott kutat kötelesek biztosítani a települések. Nyíregyházán elsők közt ő maga furatott közhasználatra kutat. Felismerte a himlővédőoltás helytelen technikáját, amely több fertőző betegség elterjedését is okozta a megyében. Bevezette a megyei egészségügyi statisztikát. Már nyugdíjba vonult, mikor az első világháború kitört, a kórházban a sok háborús sérült miatt orvoshiány volt, akkor ment és újra gyógyított.

Jósa András nem csak orvos volt, de régész is. Bár az archeológiát nem tanulta, de az ezzel kapcsolatos ismereteket könyvekből kitanulta. Élete során végiglátogatta Európa leghíresebb

múzeumait is. Bronzkori és honfoglalás kori leleteket tárt fel Szabolcsban. A tudását a múzeumi szakemberek is elismerték, véleményét, megállapításait elfogadták. Az 1868-ban megalakult megyei múzeum tevékenységében is aktívan részt vett. Annak támogatója és egyben állandó „külső munkatársa” volt, ezt száznál is több általa elvégzett ásatás bizonyítja.

Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy nagyszerű újságíró volt. Rendszeresen publikált a Nyírvidekben, a lapban rengeteg ismeretterjesztő írása, egészségügyi felvilágosítást tartalmazó cikke jelent meg. Talán ma már meglepő, de itt jelentette meg az összes orvosi munkásságával kapcsolatos publikációt is.

Kitűnő tudományos és ismeretterjesztő előadónak és szellemes embernek tartotta mindenki. A betegei is rajongtak érte. Jelképesnek is gondolhatjuk, hogy a telekkel – amelyen egykori nyaralója állt – szemben a hatalmas fejlődött Nyíregyházi Főiskolát láthatjuk most, a kampusz délkeleti telekhatárának csücskében található az egykor általa furatott Jósa-kút is.

Jósa András 1918-ban szeptember 6-án halt meg. Kortársa, az író Krúdy Gyula, aki ugyan elköltözött a Nyírségből, de az itteni embereket lelkeben magával vitte, a következőket írta a nyírségi polihisztor halálakor: „...A héten meghalt egy nyíri pajkos, Dr. Jósa András, Szabolcs vármegye nyugalmazott főorvosa, a megyei múzeum alapítója, Árpád királyok személyes ismerője... a Kiskirályokból való figura, röpke gavallér és a legjobb orvos fél-Magyarországon...”

Köszönet a segítségért

A Beteg Gyermekek Szüleinek Egyesülete ez évi tevékenysége során a felajánlott személyi jövedelemadó 1 %-t az egyesület alapszabályában megfogalmazott céljai szerint használta fel. Több gyermekünk speciális rehabilitációs táborban nyaralt és egyéb sikeres pályázati díjakkal kiegészítve az osztály és a szakambulancia korszerű működéséhez nélkülözhetetlen eszközöket, orvosi műszereket sikerült beszerezni. Évtizedek óta meglévő országos kapcsolatainkat ápoljuk és továbbfejlesztjük. Ez évben is számos tudományos ülésen, rendezvényen vettünk részt elő-

kus betegeink gondozását nagymértékben elősegíti.

Egyesületi programjaink közül kiemelkedően sikeresek a családi hétvégék, közgyűléssel, kötetlen beszélgetésekkel, melyet a sóstói Gyermekrehabilitációs osztállyal közösen szerveztünk. Jelenleg a Mikulás napi rendezvényre gyermekmússal készülünk.

Rendezvényeink szervezéséhez segítséget kapunk a "Jósa András" Kórház Humánpolitikai Osztályától és együttműködünk a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gyermekjóléti Szolgálatával.

Programjaink nem valósultak volna meg az "Arany-

adóként, hallgatóként és a különböző országos szervezetek vezetőségi tagjaként. Legjelentősebb események: Országos Tudógyógyász Kongresszus, Országos Gastroenterológiai Kongresszus, Magyar Táplálkozás Tudományi Konferencia, Gyermekpulmonológiai Kongresszus, Cystas Fibrosis országos Egyesület és a Lisztérzékenyek Érdekképviseletének Országos Egyesületi ülése.

Diétás füzeteket, könyveket, szakmai folyóiratokat szereztünk be, mely a króni-

ág" Alapítvány, a Tesco áruház, Nyíregyháza Város Önkormányzata, a Kereskedelmi és Hitelbank Rt, valamint a nemzeti Civil Alap segítségével nélkül.

Megköszönjük támogatásukat azoknak a vállalkozóknak és magánszemélyeknek, akik személyi jövedelemadójuk 1 %-val bennünket támogattak és tisztelettel kérjük, hogy a következő adóbevallásnál gondoljanak ránk.

Adószámunk: 19209245-1-15

Dr. Virágos Péterné
titkár

Lelki Egészség Világnapja

Kórházunkban már 10 éve annak, hogy megünnepeljük október 10-én a Mentálhigiénés Világnapot. A Mentálhigiénés Szolgálat szervezte meg az ünnepséget, de néhány nappal később, a neves előadók időbeosztásához igazodva.

Az egész napos rendezvényt nagy érdeklődés övezte.

Délelőtt az érdeklődők író-olvasó találkozáson vehettek részt Dr. Hárdi István

hettünk részt, ahol a szerző és az olvasó igazán egymásra talált. Bepillantást nyerhettünk egy könyv létrejöttének előzményeibe és körülményeibe.

A délutáni rendezvényt Dr. Pikó Károly orvos-igazgató nyitotta meg, aki a lelki egészségvédelem kórházi jelenlétéről és annak fontosságáról beszélt.

Ismét élvezhettük Dr. Hárdi István felejthetetlen előadását, témája az agresszió volt, melynek anyaga

professzorral az orvosi könyvtárban. A téma: Pszichológia a betegágyánál c. könyv megszületése.

Hárdi István pszichiáter, neurológus, pszichológus, pszichoanalitikus.

11 könyve, 100-nál több közleménye jelent meg magyar és idegen nyelven. Aki olvasta műveit, az a lelki egészségvédelemért, a mentálhigiénéért tevékenykedő embert ismert meg személyében. Ő az, aki rámutatott és felhívta a figyelmet az ápoláslelektan fontosságára. Több mint 50 éve foglalkozik a képi világ pszichopatológiájával és az általa kidolgozott dinamikus rajz vizsgálattal.

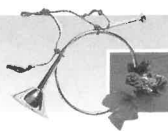
A könyvtárral közös rendezésben egy nagyon jó hangulatú találkozón ve-

metálálható a Mentálhigiénés Szolgálatnál.

Figyelemfelkeltő előadást hallhattunk Dr. Szabó Erzsébet osztályvezető pszichiáter tolmácsolásában arról, hogy mi az, ami hat és mi az, ami megterhelő a kórházi dolgozók mentális egészségére. Ezt követte Vo Khanh Toan pszichológus, a Mentálhigiénés Központ igazgatója, majd Tóth László publicista előadása, aki stílusosan a versek lelkét „boncolgatta”. A rendezvény kerekasztal-beszélgetéssel zárult több mint 20 ember részvételével, Dr. Madácsi Mária pszichológus vezetésével.

Jövőre is várjuk az érdeklődőket rendezvényünkre.

Dr. Pazonyiné Balázs Zsuzsa
mentálhigiénikus

Diabetesz Világnap

2004. november 15-én 17. órától a Diabetesz Világnap alkalmából szervezett előadásokat és betegtalálkozót a IV. Belgyógyászati Osztály és az I. Gyermekosztály.

Az érdeklődők és a betegek megtöltötték az Egészségügyi Főiskola nagytermét és az előtte lévő aulát.

Az est háziasszonya Batainé Lippai Marianna volt, ő mondta el először néhány gondolatát a cukorbetegséggel kapcsolatban (korábban néhány hónapot a IV. Belgyógyászaton dolgozott orvosírnokként, jelenleg sikeres bemondó, műsorvezető a helyi médiában).

Először Dr. Valenta Borbála főorvos asszony beszélt a diabetesről, mint világjárvánnyról. Elmondta, hogy ugrásszerűen növekszik a cukorbetegek száma. A becslések szerint 2000-ben mintegy 150 millió cukorbeteg volt a világon. Amennyiben a jelenlegi tendenciák folytatódna, ez a szám 2010-re 221 millióra emelkedik. Ez 46 %-os növekedésnek felel meg.

Jól megfigyelhető, hogy az elhízás rohamos terjedésével csaknem párhuzamosan nő a diabeteses betegek száma.

Nem tudjuk pontosan a megyénkben élő cukorbetegek számát, legalább 25.000 cukorbeteg élhet Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Jelentős részüknek még nem felismert a cukorbetegsége, és csak a betegek kisebb hányada jár rendszeres gondozásra.

A cukorbetegség ma még nem gyógyítható, de jól kezelhető, és jó kezelés esetében az akut és késői szövődmények megelőzhetőek.

Dr. Gaál Zsolt a diabetológia történetéből vetített föl néhány ábrát.

A diabetes már az ókorban is ismert volt, de az inzulin felfedezéséig nem állt ren-

delkezésre megfelelő kezelés. A WHO javaslatára november 14-ét Diabetes Világnapként ünnepeljük, mivel ezen a napon született Frederick Banting, az inzulin felfedezője.

1922-ben ő és Charles Best kezelt először inzulinval cukorbeteg. Óriási mérföldkő volt ez a diabetes kezelésében, de ma már ez történelem. Magyarországon is rendelkezésre állnak a legmodernebb inzulinkészítmények, a legjobb penek és glucométerek.

Az inzulinkezelés csúcstechnikájának nevezhető inzulin pumpakezelés is elérhető. A IV. Belgyógyászati Osztályon, illetve az I. Gyermekosztályon mintegy tucatnyi beteg ma már inzulin pumpakezelésben részesül.

Ezt követően a "Diabetes és a mindennapok" címmel tartott előadást három inzulinval kezelt cukorbeteg.

Becsei György, Nyírgyulaj fiatal polgármestere mondta el először benyomásait.

Tizenéves korától cukorbeteg, és korábban többféle kezelési módot próbáltak nála alkalmazni. Az úgynevezett intenzív konzervatív inzulinkezelés mellett cukorháztartása egyensúlyba került, állapota sokat javult. Ez lehetővé tette, hogy főiskolát végezzen, és sikeres politikus legyen. A mindennapokat inzulinval éli, de mindenben teljes életet él, munkájában, környezetében, családjában sikereket ért el.

Hrenkó Ivett-nél egy éve állapították meg cukorbetegséget, ő is feltette azt a kérdést, hogy miért pont én lettem cukorbeteg?

Az inzulinkezelés után cukoranyagcseréje egyensúlyba került, panaszmentessé vált.

A korábban is sikeres fiatal sportoló további sikereket ért el. Tájékoztatósi futásban jelenleg is válogatott sportoló. Tóth Béláné főnővérnél idősebb korában derült ki a cukorbetegség. Vércukor értékei lassan, fokozatosan emelkedtek, állapota egyre romlott. Amikor már lélekben elfogadta, akkor lehetővé vált az inzulinkezelés bevezetése. Mint egészségügyben dolgozó, sokszor találkozott cukorbetegekkel, de elmondása szerint teljesen más volt cukorbetegként foglalkozni a betegséggel. Az inzulinkezelést gyorsan elsajátította, ma már sikeresen kezeli ő is a cukorbetegségét. Tudását munkájában is hasznosítja a betegekkel való találkozások során.

Az előadások után a betegek és érdeklődők részére lehetőség nyílt a helyszínen vércukor-, koleszterin-, triglicerid-meghatározásra, meg lehetett ismerni a régi és új inzulinadagoló eszközöket, glukométereket és az inzulinpumpát. Ebben a IV. Belgyógyászati Osztály és az I. Gyermekosztály szakdolgozói segítettek.

A szervezők próbáltak mindenki által fogyasztható élelmiszerekből összeállítani egészséges menüt az ezt követő vacsorán. Két darab vércukormérő készüléket sorsoltak ki, az egyik glukométer ifjú tulajdonosa, Brondics Péter volt talán a legelégedettebb azon az estén.

Mint a legfiatalabb résztvevő már előre úgy érezte, hogy ő nyeri a készüléket.

A nagyszámú résztvevő, a

sok érdeklődő bizonyította a rendezvény sikerét, és azt, hogy szükség van ilyen találkozókra, ahol a betegek egymással és a szakdolgozókkal találkozhatnak. A megszerzett információk alapján azóta már több betegünk-nél történt a kezelés módosítása. A szervezők a későbbiekben hagyományt kívánnak teremteni, minden évben szeretnék megrendezni a Diabetesz Világnapi találkozót.

Dr. Gaál Zsolt

Mozgással a cukorbeteg és az asztma ellen

A diabetesben a therápia fontos része a VC-szint csökkentését segítő mozgás. A megnövekedett aktivitás hatására a glucose a vérből az izomsejtekbe jut, ahol a munka során az izomsejtek energiaként elégetik, a cukor természetes úton lebomlik, csökken az inzulinszint. A cukrosoknál gyakori a súlyos perifériás keringési elégtelenség. Célzott állóképességi edzéssel javulhat a perifériás vérrellátás. Az állóképességi edzés kedvezően hat a szív, a keringés általános teljesítőképességére is.

A vízben végzett mozgások speciális lehetőséget teremtenek a jó hatásfokú légzéshez. A vízfelszín feletti 10-20 cm-es páradús közeg mintegy inhalátorként működik. A hidrosztatikai felhajtó erő megkönnyíti a ki-légzést (ezáltal elősegíti a kiadósabb levegőkifúvást, a légzésvolumen növelését). Ugyanakkor nehezíti a belégzést (ezáltal fokozottan erősíti az ebben szerepet játszó izmokat, javítva ezzel a belégzési funkciót), így hozzájárul a tüdő vitális kapacitásának növeléséhez.

SIKERES AKKREDITÁCIÓ

A Jósa András Kórház Humánpolitikai Osztály Oktatási Csoportja 2004. májusában akkreditációs pályázatot nyújtott be a Felnőttképzési Akkreditációs Testülethez (FAT).

Ez a testület a 22/2004. (II.16.) Kormányrendelet alapján lefolytatott intézmény-akkreditációs eljárás eredményeként 2008. október 20-ig érvényes - AL-0994 lajstromszám alatt - tanúsítványt adott ki. Ebben igazolják, hogy intézményünk felnőttképzési tevékenysége és az ehhez kapcsolódó szolgáltató tevékenység megfelel a 24/2004 (VI.22.) Foglalkozáspolitikai és Munkaügyi Minisztériumi (FMM) rendeletben előírt akkreditációs követelménynek.

Évről évre el kell készíteni az éves Képzési Tervet, melyet az Oktatási Terv alapján felmért igényeknek megfelelően állítunk össze.

A Képzési Terv tartalmazza a tervezett képzéseket, a képzések célcsoportjait, a képzéshez

szükséges személyi-tárgyi feltételeket, amelyet egy 6 főből álló Szakmai Tanácsadó Testület hagy jóvá. Ez a testület véleményezi a Képzési Tervet, az éves beszámolót, segíti a közönségkapcsolat kialakítását. A Képzési Terv a képzésben érdekelték számára hozzáférhető.

Az intézmény-akkreditáció megadását követően a FAT ellenőrzési tevékenységét szakértők bevonásával végzi. A helyszíni szemlén az akkreditációs követelmények teljesülését ellenőrzik, ami komoly, folyamatos munkát igényel a képzésben, továbbképzésben részt vevő szakemberektől.

Reméljük és kívánjuk, hogy az intézményi-akkreditációval kórházunk valamennyi szakdolgozója számára a life-long learning elvei alapján:

- folyamatos fejlesztést,
- magasabb képzettségi szint megszerzését,
- értéknövelő tudást tudunk nyújtani.

Oktatási Csoport

Nyíregyházi gyermekeket támogat a Tesco

A Jósa András Kórház I. Számú Gyermekegészségügyi Osztályán évente mintegy 3600 csecsemő látja meg a napvilágot, s összesen több mint negyvenezer beteg gyermekben segítenek. Az áruházlánc által felajánlott egymillió forintot az osztály saját forrásával kiegészítve ionmeghatalmazó készülékekre költi.

A kórház II. Számú Gyermekegészségügyi Osztályán tavaly közel tízezer gyermeket gyógyítottak a járóbeteg-ellátásban, ám az év során többnyire a negyvennégy ágyas fekvőbeteg-részleg is telítve volt. A Tesco egymillió forintos adománya elsősorban az újszülöttek gondozását, védelmét szolgálja: kilégzési tesztet végző berendezést, digitális csecsemőmérleget, légzésfigyelő készüléket és phatétereket vásárol belőle a kórház.

Zay Anna-díjasunk

A Zay Anna Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola által alapított Zay-díjat minden.

Évben az iskola tehetséges tanulóit, illetve azok a pedagógusok kapják, akik kiemelkedő munkát végeztek az elméleti és gyakorlati oktatásban.

2004-ben ezt a díjat a Jósa András Kórház dolgozói közül Tóth Lászlóné oktatási csoportvezető kapta.

Ez az esemény lehetne akár magánügy, vagy egy kis közösség belügye. Mi azonban úgy hisszük, hogy kevés olyan dolgozója van intézményünknek, aki ne ismerné és tisztelné mindenki „Ancikáját”, „Ancika nénijét”.

Meggyőződésünk, hogy az egykori és jelenlegi

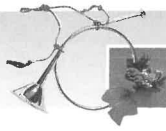
„gyerekegészségügyi munkatársak”, tanítványok és kórházunk valamennyi dolgozója, aki tanácsért, segítségért fordul Ancikához képzési vagy bármely ügyes-bajos dolgában, éppen úgy örül ezt a hírt olvasva, mint mi, közvetlen munkatársai.

S gondolatban bizonyára sokan fogalmazzák meg magukban, amit mi is: Gratulálók, megérdemelted.

Kívánjuk, hogy ez az elismerés adjon még további erőt és egészséget ahhoz, hogy az elmúlt években összegyűjtött tudást és tapasztalatot minél tovább tudja a kórházunk dolgozóinak érdekében kamatoztatni.

A Magyar Belgyógyász Társaság Északkelet-magyarországi Szakcsoportjának vezetősége **Dr. Jakó János** nyugalmazott belgyógyász osztályvezető főorvost a belgyógyászat területén kifejtett több évtizedes kimagasló munkájáért Petrányi-éremmel jutalmazta. Az érem átadására a szakcsoport Nyíregyházán rendezett tudományos ülésén 2004. szeptember 17-én került sor.

A szép pillanatok, a szép percek, a meghitt órák gyorsabban elszállnak. Az lenne a jó, ha a karácsonyi légkör így, tartósítva megmaradna az egész évre – többek közt ezeket is mondta a karácsonyról Pregun István görög katolikus helynök.

Tudjuk, karácsony mindenki ünnepe, de tudjuk azt is, hogy a keresztény hívőknek különösen fontos ünnep ez. **Pregun István** a nyíregyházi Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola főigazgatója, a hajdúdorogi püspökség főhelynöke, őt kérdeztük az ünnepről, karácsony üzenetéről.

– *A karácsonyt szinte mindenki megünnepeli, legtöbbször meghitt családi körben. Mégis mi az ünnep eredeti, igazi üzenete a hívő embereknek?*

– Azt szokták mondani, hogy a karácsony a szeretet ünnepe, és ebben világnézetű hovatartozás nélkül mindenki egyetért. A hívő ember azonban nem valami elvont szeretetet ünnepel ezen a napon, hanem az Istennek az ember felé megnyilvánuló szeretetét. Karácsonykor a betlehemi jászolban megszületett a világ megváltója. Ahogy Szent János Evangéliumában olvassuk: Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta érte.

Karácsony üzenete

Az Isten szeretetének legnagyobb jele Jézus Krisztus, és ez kettős tartalmat hordoz számunkra. Egyrészt megmutatja, hogy Istentől nem félni kell, hanem viszont kell szeretni, hiszen ő szeretettel közeledik felénk.

A másik fontos üzenete, hogy nincs értéktelen ember, mert minden embert szeret az Isten. Ez tud a hétköznapiok egyhangúságában türelmet adni a hívő embernek, és ez, ami örömmel tölt el minden olyan embert, aki örömmel veszi a karácsonynak ezt a tartalmát. A fásultság, kiábrándultság ellen a legjobb megoldás, ha az ember megpróbálja meghallani a karácsonyi angyal üzenetét: Ne féljete, nagy örömet hirdetek nektek, ma született a megváltótok, az Úr Krisztus Dávid városában!

– *Ugyanakkor tapasztalhatunk karácsony előtt egyfajta vásárlási lázat, egyre üzletesebb szellemet az ünnepi helyett. Mi erről a véleménye?*

– Az emberek közül sokan bedőltek a reklámhadjáratoknak. Úgy érzem, mintha ők azt gondolnák, hogy az ilyenkor vásárolt töménytelen ajándék által kárpótolhatják mindazt a szeretetet, amit

évközben elmulasztottak. Egyfajta pótlási igény ez. Az ajándékozást nem szabad elítélni, a túlzásokat azt igen, amikor ez a szeretetet próbálja pótolni. Amikor az eszköz célja változik, és csak ez a fontos, akkor már baj van. Sokszor tapasztalom, hogy a szenteste meghittsége helyett egyfajta verseny alakul ki a családtagok között. Ezért bizony nagy kár. Ezt kell elkerülni, mert kiüresedik a karácsony.

– *Önnek több unokája is van. Az ünnepek előtt miről beszélget velük, miről mesél nekik?*

– Öt unokánk van, a két legnagyobb kislány hetedik éves. Nyilvánvaló a szüleiktől már hallották a karácsony igazi történetét. De azért ezt újra és újra kérik, hogy meséljem el. Nagyon érdekes, kedves kérdéseik vannak közben. Például, hogy a pásztorok hogyan mentek el a kis Jézushoz, gyalog vagy lóháton? Ők is készítenek ajándékokat a szüleiknek, és nekem már meg is mutatták ezeket. Nagyon szeretik a karácsonyi énekeket. A napokban, mikor egy hosszabb autótúra vittem őket, nagyon csodálkoztak, hogy

én mennyivel több karácsonyi éneket tudok, mint ők – meséli mosolyogva Pregun István helynök. – Szenteste a gyermekeim is saját családjukkal töltik az ünnepet, majd első nap találkozunk velük.

– *Karácsonykor a készülődés is majd olyan fontos, mint maga az ünnep.*

– Feltétlenül. Ilyenkor, mikor izgatottan várjuk, hogy szeretteink mit szólnak majd az ajándékhoz, derül ki az is, hogy nagyobb öröm adni, mint kapni. Az ünnepek olyanok, mint mikor az ember az állomáson vár egy vonatot, és egyszer csak a távolban feltűnik a sziluettje, egyre közelebb jön, aztán megáll néhány percre az állomáson, felszállnak az utasok, aztán elrobog és el is tűnik. Így vannak az ünnepek is, mikor várjuk az ünnepet és megérkezik, akkor olyan gyorsan elszáll. A szép pillanatok, a szép percek, a meghitt órák azok gyorsabban elszállnak. Talán az ünnep szépsége ennek a magyarázata. Az lenne a jó, ha ez a karácsonyi légkör így, tartósítva megmaradna az egész évre, ez lenne az igazi. Erre persze törekedni kell, nagyobb türelemmel, nagyobb megértéssel, nagyobb empátiával kellene egymás felé közeledni.

Karácsony lényege a lehajló, az elfogadó szeretetnek a megnyilvánulása – mondta **Laborczi Géza** evangélikus igazgató-lelkész a közelgő ünnepről. Nyíregyházán a hajléktalanoknak, bajba került embereknek, csonka családoknak segítséget nyújtó intézmények jó részét az evangélikus egyház működteti. A feladat ellátása a jogszabályok szerint az önkormányzatok kötelessége, ugyanakkor lehetőség van arra is, hogy a szociális

feladat végzésével erre alkalmas, jól felkészült szervezeteket bízzanak meg. Nyíregyháza önkormányzata az evangélikus egyház Oltaim Szolgálatával több szociális feladat ellátására is szerződött. A szolgálat igazgatóját arról is kérdeztük, ők hogyan készülnek a karácsonyra?

Laborczi Gézát, az Oltaim Szeretetszolgálat igazgatóját először arról kérdeztük, mit is jelent az evangéliku-

soknak a karácsony, hogyan kapcsolható a szolgálat tevékenysége, a hajléktalanok, rászorulóknak segítése az egyház munkájához.

– Karácsony lényege a lehajló, az elfogadó szeretetnek a megnyilvánulása. Ez ma, a karácsony előtt tapasztalható óriási kereskedelmi forgatagban sokkal inkább megszívlelendő, mint máskor. Az emberi létben, a mi hitünk szerint alapvetően Istennek az emberhez való lehajlása az, ami a döntő.

Ebben az összefüggésben nyilvánvaló, hogy nem önmagában való a karácsonyi vásárlásoknak az értéke. Attól válik értékessé az ajándékozás, hogy az tükröz-e valamiféle odahajolást, illetve valamiféle elfogadást.

Most ha ezt átfordítjuk a hajléktalanoknak végzett szolgálatunknak a lelkiségére, akkor nyilvánvaló, hogy a ránk bízottak között nekünk ugyanezzel a lelkülettel kell egész éven át végezni a szolgálatot, ugyanezzel

az odahajolással, segítő szándékkal.

Ilyenkor karácsony táján a ránk bízottak érhetően még érzékenyebbek a saját sérüléseikre. Hiszen a karácsony a családnak és az összefogottságnak is az ünnepe. Egyrészt ünnepségeket szervezünk a különböző részlegekben, amelyeket próbálunk emberivé, meghitté tenni. Próbáljuk ezt a fajta lelkesítést segítségül adni. Ezen túl próbálunk különböző többlétszolgáltatásokat adni mind a nappali melegedőben, mind az éjjeli menedékhelyen, ahol egyfajta krízisszolgálat folyik. Ilyenkor igyekszünk több helyet is biztosítani, hogy mindenkit befogadhassunk, akinek szüksége van rá. A meleg étel, tea osztása mellett csomagok osztásával próbáljuk enyhíteni a karácsonyi légkörnek a hiányát,

mert azt gondolom, gyógyítani ezt nagyon nehéz, csak enyhíteni lehet.

– *Mennyire befogadóak a segítségre szoruló emberek, hajléktalanok karácsonykor? Nagyon gyakori, hogy a gondjaik miatt is távolságtartók, a közeledést, a segítséget is gyanakvással fogadják. Kirekesztettségük miatt a közösségtől, annak ünnepeitől is távol maradnak, vagy inkább kimaradnak, kiesnek azokból. Mennyire változik ez karácsonykor?*

– Különböző a helyzet az intézményeinkben. Az anyavődőben, ahol családi erőszak elől menekülők élnek vagy az átmeneti szállón, ahol olyanok élnek, akik ki akarnak kapaszkodni a helyzetükből, ott érezhetően nyitottan fogadják ezeket az ünnepségeket. A nappali melegedőben vagy az éjjeli menedékhelyen tagadhatat-

lanul kicsit más a fogadtatás. Ezekben az intézményekben sokan vannak, akik életvitelszerűen hajléktalanok. Náluk tagadhatatlanul egy kicsit mindig nagyobb a gyanakvás.

– *Hosszú távon lehet ezen változtatni? Önök már több éve működtetnek ilyen intézményeket, eddigi tapasztalataik szerint a kezdetekhez viszonyítva az intézményeikkel szemben kevésbé gyanakvóak a folyamatosan rászorulóak?*

– Mi azon vagyunk. Nyilván a legtöbb feladat azokra a munkatársainkra vár, akik ezekben az intézményekben közvetlen kapcsolatban vannak a hajléktalanokkal. Elsődleges feladatuk ezt a meglévő falat, ezt a bizalmatlanságot áttörni.

– *Hogyan kapcsolódnak ehhez a jószolgálati munkához a gyülekezetek tagjai?*

Tapasztalják, hogy az emberek az Önök munkáját látva szívesebben segítenek?

– A karácsonyi időszakban mindig növekszik az adományok száma, legyen az ruha vagy bármi más adomány, mostanában több gyülekezeti tag is jelezte, hogy segíteni akar. A nyíregyházi evangélikusságban sokan vannak, akik rendszeresen támogatják a munkánkat. Év közben is rendszeresek az olyan alkalmak, mikor a gyülekezet tagjai elmennek az átmeneti szállóra, és közösen főznek az ott élőkkel, közös programot szerveznek. Ez egy egész éven át tartó feladat és szolgálat. Vannak, akik ezt a segítséget kötelességüknek érzik, és azt is meg kell említenem, hogy nem csak az evangélikus gyülekezetek tagjai segítik a munkánkat.

Tóth László a Nyíregyházi Római Katolikus Főplébánia káplánja. A karácsonyi, adventi tudatos készülődés fontosságáról is beszélt, mikor a karácsonyi ünnepekről kérdeztük. Hangsúlyozta, hogy az ünnep az örömhír napja is, az örömhír, hogy van üdvösség, van örök élet.

– A római katolikus egyháznak az ünnep születésnap, az Úr Jézus Krisztusnak a születésnapját ünnepeljük. Nem akármilyen születésnap ez, hisz nem a megszokott földi gondolkodásnak megfelelően egy ember születéséről beszélünk akkor, hanem arról, hogy az Isten emberré lett. Istennek az egyszülött fia emberi testet öltött magára. Vállalta ezt az életet, ezt az emberi sorsot, az emberi életnek minden nehézségét és örömét, azért, hogy megmutassa számunkra az Istennek a szeretetét, elhozza ebbe a világba az Isten-

nek az üzenetét, az Istennek az örömhírét. Ez az örömhír, hogy van üdvösség, van örök élet, hogy az Isten a szeretetnek az Istene.

– *A mai világban, mikor annyi a csábítás, hogy ezekről a gondolatokról elfeledkezzünk, hogyan tudják a hívő emberek ezeket a külső hatásokat elkerülni?*

– Nagy veszély, az biztos, hogy ami körülvesz bennünket, elvonja a figyelmünket erről a titokról, meg erről az egész ünneplésről, a lényegről. Éppen ezért mi katolikusok, akik komolyan vesszük a hitünket, a karácsony ünnepét, csak úgy tehetjük ezt, ha a külső készüllet mellett egy belső készülletet is végzünk. Számunkra ez az adventi időszak, amiben most már benne vagyunk. Az advent számunkra azt szolgálja, hogy négy héten keresztül tudatosan készüljünk karácsonynak az ünneplésére. Azaz próbáljunk elcsönde-

sedni, próbáljuk a benső békénket, nyugalmunkat megteremteni, próbáljunk imádságban összeszedetté lenni, próbáljuk vágyakozásunkat Jézus iránt felélesztetni, felébresztetni. Aztán próbáljunk apró cselekedetekkel, szeretet tettekkel, lemondásokkal a lelkünket is készíteni. Tehát formálni a lelkünkben a vágyakozást, a várakozást. Az adventi idő, a tudatos készüllet segít minket, hogy az említett kihívásokat is legyőzzük. Csak így lehet ebben a rohanó, konzumista világban a ráhangolásban elérni.

– *Mai világunkra az is jellemző, hogy az ünnepeken egyre több embernek dolgozni kell. Különösen így van ez az egészségügyben, egy kórházban. Nekik mit tud üzenni?*

– Ha a lelki előkészület adott, az ünneplés sem kötött helyhez, időhöz, azt áldozatok és lemondások mel-

lett is meg tudjuk találni. A szeretet ünnepén a mások egészségét óvó emberek ezt ajándékozzák oda a betegeknek, akiknek segítenek. Ha az ünnep estéjén a betegek iránti odaadásra gondolnak, akkor ők is ünnepelnek. Nem érdemes bosszankodni azon, hogy pont akkor kell dolgozni, mikor mások ünnepelnek. Ha nem így gondolunk erre, az segíthet, hogy az ünnepi hangulat a munkahelyen is velünk legyen.

Tóth László a nyíregyházi főplébánia káplánja. A fiatalember baktai születésű, hét éve szentelték pappá, egy éve szolgál Nyíregyházán. Megtudtuk, ő sem tud családjához utazni az ünnepeken, a plébánia több helyén is várják a hívek majd az ünnepek alatt, de azt hangsúlyozza, hogy az egyházközség tagjaival együtt ünnepelhet, és ezt örömmel teszi.

Révay Zoltán

CSAPONGÓ GONDOLATOK ADVENT IDEJÉN

Halottainkkal beszélgethettünk a díszes sírok mellett, erőt meríthettünk egy újabb évre. Napjuk elmúlt, a gyertyák elégték. Vad szél jár a Tisza partján, nincs már levél, amivel játszana. Szítál a köd, csontunkig ér. Fázik a testünk, fázik a lelkünk, betegesen borzong, csak úgy magának. A szélből Kosztolányi hangja hallatszik.

„Nyugszik a kedvem napja már; a szél búsan dúdolóva jár, s megöli minden csírárt...”

Advent. A szótárak szerint eljövetelet jelent. Várákozik a keresztény világ. Gyermek fog születni, jó hírt hozhat, reményt, naiv tiszta hitet. Ő lesz, aki egyként emeli majd magához a gyilkost és az áldozatot, a megcsaltat és a csalót, hívót és kételkedőt, az árulót és az árulást megszenvedőt. Szép férfiarca 33 évesen – mutatja a torinói lepel –, megkínzott testének fájdalma nemes vonásait nem torzíja el. Vajon Őt fedte-e valóban e takaró? Vagy egy másik szenvedő? Oly mindegy, minek is vizsgáljátok, ostobák.

Boldog, aki fejét imára kulcsolt kezére hajtva ismeretlen hullámokon küldi gondolatait a mindenek fölé álló felé, s a visszaverődő-visszaküldött hullámok bizonyosan a remény és a nyugalom ópiumos érzését hozzák enyhülést váró lelkének. *„Jöjjetek hozzám, akik fáradotok és terhelve vagytok, s én megkönnyítlek titeket”* hívja a remény szava azokat, akiknek lelke erre nyitott.

És kiknek nem? Mit tegyenek a hitetlenek, kiknek nem adatott meg a Gondviselés létének érzete? Hogyan is sírta világga fáj-

dalmát a költő, az óriás cse-csemő, az örök gyermek zseni, Karinthy Frigyes, védtelenné meztelenítve magát a világ előtt:

„De nékem ő égő csipkefenyérben

Meg nem jelent, se borban és kenyérben,

Hiába vártam sóvár-irigyen,

Nem méltatott reá, hogy őt biggyem.”

Bizony itt sorjáznak előttünk e kétkedők. Mint a szegedi Tisza-parton kóborló örök magányos, félrecsúszott nyakkendőjével, aki reménytelenségét ekképpen csomagolta a halhatatlanságba:

„Egy őzet lőttek a szegény vadászok

Kiket az élet űz, e rengeteg

Az őz szeméből könny és vér szivárog

De boldogabb már, mint az emberek...”

Törvénytörő, ugye, hogy riadt, barna szemére önkezével húzta a halotti leplet Juhász Gyula. És a másik reménytelen, akinek rövid szenvedése bölcsességé érett ilyenformán:

Az ember végül homokos, szomorú, vizes síkra ér, szétnéz merengve és okos fejével biccent, nem remél.

Hová is vezethetett volna útja, mint a szárszói vonat közömbös, kegyes kerekei alá?

Mit tegyen tehát a kételkedő, akinek a Várákozás talán nem is az, és úgy látja, hogy a Gyermek Születése már régen vásári komédiává silányult? Keressen fogódzót talán a saját kis sátra körül, hogy ne rontsa az őszintén

várákozők csendes örömét? Keressen fogódzót kézzel elérhető közelben, a még belátható és felfogható időben? Emlékezzon talán a pathológusra, aki rezignáltan írta hajnaltájban leleteit, epésen tudatva a világgal, hogy *„gépelte Dr. Gerlei, Kossuth-díjas, hajnali 3-kor...”* De őrhelyét nem hagyta el, mert – mint mondják – amikor a világ két förtelme közül éppen az egyik tombolt javában e szélfúttá sarkában az ország-nak, akkor ezek a nehéz kezű, fogatlan, szétivott májú emberek bújtatták. És veszekedett mindenkivel – leginkább önmagával –, nyugalmat sosem talált, de eszébe

pét nézhetem lopakodva, szegényes öltönyében, mindentudó kezének ujjai között cigaretta ég, puhán bodorodik a füstje.. Meg kell nézni a szemét azon a fényképen, hátha én nem látom jól. Súlyos magányát vélem fölfedezni, sem szomorúságot, sem örömet nem látok szemében. Csak népem fagyos nyugalomát, az évszázadok fáradtságát, amellyel egyformán néztük, ha az akácvirágot rázta a szél a földre, vagy meghalt valaki, vagy éppen keleti hordák áradtak földünkre, hogy aztán megint cihelődhesünk megvédeni a cinikus Nyugat jóllakottan bőfűző gazdagságát és erkölcstelen életét.

sem jutott elfogadni a sok csábítás egyikét sem, amelyek jólétet, megbecsülést, puha otthont ígértek az ország kevésbé huzatos részében. Maradt itt a *„batszázezres lélekszámú megye kuli-munkától meggyötört egyetlen pathológusa”* (mint önmagát jellemezte), mert úgy érezte, tartozik ezeknek a nyugtalan álmú, keserves életű, az Úristentől is magára hagyott embereknek.

Vagy a zseniális sebész, akinek már csak a fényké-

Nézem a fényképet, és eszembe jut, vajon az Eljövetelek nem részei-e ezek a kis eljövetelek és ittmaradások, melyeknek okai a mindennapi ésszel nehezen találhatók. *„Az emberiség söpredék”* – mondta állítólag keserűen ez a sebész, és itt pontot is tett a mondat végére, nehogy később a már rég hitelvesztett médiumok által elhülyített emberek kiforgassák mondandóját, ami így tömör, és lehet, hogy igaz. Sommás megállapítását

állítólag nem fejtette ki bővebben, talán nem volt ideje, mert éppen operálnia kellett, a kórházi kertész státusára felvett nagy sebésznek. Végezte tehát a dolgát, legfeljebb annyit tudatott a világgal, hogy – így mondják – nem szívesen fogott kezét senkivel. Pedig Ő nyugodtan mondhatta volna: „*mi közöm nekem a világ bűneihez?*”

Egy amerikai könyvet ütök fel tanácsképpen, orvosok fényképeivel. Derűs, magabiztos pillantások, többjük mosolyog. Szerencsés világ...

Hogyan is érthetnék meg ők, amit én e fényképen látok? E szétvagdalt ország fiainak hűvös pillantását. Ahol mindig vagy éppen árad, vagy éppen aszály van.

Ki más is érthetné meg, mint a züllött, drága keserű lángész, Szilágyáság szülötte, Párizs menekültje, aki hús volt a húsunkból, vér a vérvünkben, és elégetett életnek minden tapasztalatát összefogta néhány szóban: „*Sósabbak itt a könnyek, s a fájdalmak is mások...*”

Ki más is érthetné meg, mint a legmagyarabb író, városunk szülötte, Krúdy Gyula. Akinek írásait jórészt csak mi ismerjük, mert – a világ nagyon nagy veszteségére – nem lehet hűen idegen nyelvre fordítani, amint nem terem tokaji bor másutt, hiába viszik innét a venyigét, és e sívó homok akácfáiról gyűjtött méznek is csak hitvány utánzata más országok édes csemegéje akkor is, ha az akácot innét vitték ültetni és méheket is könyörögtek hozzá. Tehát Krúdy Gyula. Nagyon sokat élt, pedig már 56 évesen a sírba itta délceg természetét. Sokat élt, sokat látott és tapasztalt. Le is írta lila tintával több tízezer sorának végső összefoglalását egyetlen sorba: „*Nem boldog*

a magyar”. Majd később még hozzátette gordonkahangján: „*Nincs rend a Duna partján...*”

Így érezte Márai is, a tiszta és könyörtelen. Ő is megérti, ami a fényképen látható. Ezért írt sokat „*e magányos, gyönyörű nyelven*”, és ezért nem bocsátott meg soha, ezért nem tért vissza porjaiban sem önkéntes száműzetéséből és ezért fogta már reszkető kezébe a revolvert '89 februárjában. Hogy pontot tegyen meggyötört magyarságára, kitaszított életére, az elrabolt haza miatt érzett, soha nem csituló fájdalomra

Sok évtizedig őrizte lelkében a felvidéki fenyők illatát, a „*színmagyar Kassa*” dolgozó polgárainak emlékét, Erdély tisztaságát, hogy ha minden el is veszne, Őnála maradjon egy marék anyaföld, egy korty víz a Tiszából, egy tiszta magyar szó, amiket az Őrző féltve vigyáz, mint az utolsó szem vetőmagot, az utolsó facsemetét, az utolsó szál gyufát. Igen, Ő bizonyosan megérti.

És Csontváry is megértene Eisert főorvos úr pillantását bizonyosan, hiszen a Cédrus nemcsak azért magányos, mert egyedül van, hanem mert egy nép örök társtalanságát rajzolta bele alkotója, amikor a Hang erre szólított fel.

Így sorjáznak tehát Kosztolányi, Babics, Juhász Gyula, József Attila és a többiek, művészek és orvosok, így advent tájkéján.

Így keres hát társakat a sok hitetlen közel s távol. Hogy ne lógjon ki a sorból, hogy ne érezze magát egyedül. A Várakozás csendes borzongása mindenkit megérint. Az Eljövétel erőt kell, hogy adjon, hiszen miként a Gyermekek örök, a nagypénteki söpredék is az.

Kolozsy Zoltán

**Kellemes karácsonyt és
boldog új évet kíván az Intézet
valamennyi dolgozója részére:**

**a Magyar Ápolási Egyesület
és a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói
Kamara Vezetősége**

Vers a karácsonyfa alá

Kezemben két parányi csillag
Az égről loptam ép,
Fényük szentjánosbogárnyi
Sárga meg fehér

Kezemben két parányi csillag
Szememben ég a fény
A vaksötét éjben
Félve rejtem én

Kezemben két parányi csillag
A földről vettem fel, remegve
A földről, mely mindenütt szent
S ráhunyorogtam a fellegekre

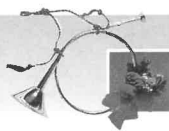
Mert valahonnan
onnan jött a varázslat
S már millió parányi csillag
Simogatta arcomat, bokámat

Millió parányi csillag
Ahogy az égre néztem
Nem hiányzott, meg volt mind
Kezemben, köröttem, meg az égen

Kibújtak belőle
Parányi gyerekek
Mindőjük homlokán
Ott ragyogott a szeretet

Táncoltak, pörögtek
Egymásba fonódtak a karok
Kacagtak, daloltak
Hisz ők a csillagok

Dolinay Tamás

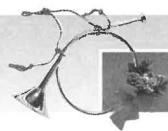
Jézuska

Már kopik a memóriám. 1951, vagy '52 karácsonya lehetett, biztos nem később, még a húgom nem született meg. Nagyon szerényen laktunk a Honvéd utcán egy szobában. Nekem két összetolt fotel volt az ágyam, szerencsére elég kis növésű voltam. Anyám karamell kockákat főzött, azt kellett feldarabolni, majd sztaniolba csomagolni. Aztán volt egy tálnyi dió, mely szintén csomagolásra várt. Fényes papírokból pedig csillagot, angyalkát, hóembert, meg mindenfélét vagdaltunk ki. A Jézuskának csináljuk, mondta anyám, aki gyönyörű volt és mindig volt egy praktikus ötlete. Tudod, ha megjön, meg hozza az ajándékokat, feldíszíti a fát, és szentül elhittem neki.

Egész este szorgoskodtunk, míg ott a szőnyegen nyomott el az álom. Reggel anyám és apám között ébredtem, a fotelek árván maradtak. Felültem, széjjelnéztem, és valóban ott volt a plafonig érő karácsonyfa, a mi díszainkkal, alatta a sok-sok ajándék. Anyám '85-ben, apám '98-ban meghalt. Azóta felnőtt vagyok.

Dolinay Tamás

Karácsony

Fenyőillat-éjszaka.
Hóban a hold lábnyoma.
Hol keressünk, hol zörgessünk?
Édes Jézus kiskirály –
aki keres megtalál.

Ihol fönny egy fényes csillag
áldigál.
Ringyes-rongyos istállócska.
Kopogjunk az ajtaján.

Gyertyafény van; alig látni.
Báránykák közt, barmocskák közt
körös-körül pásztorok,
s jászol előtt a szalmában
térdel három nagy király.

Kuncognak a szegény népek:
– Ganajos lesz a nadrágjuk!
Pironkodnak – buta népség! –
s pisszegnek az angyalok.

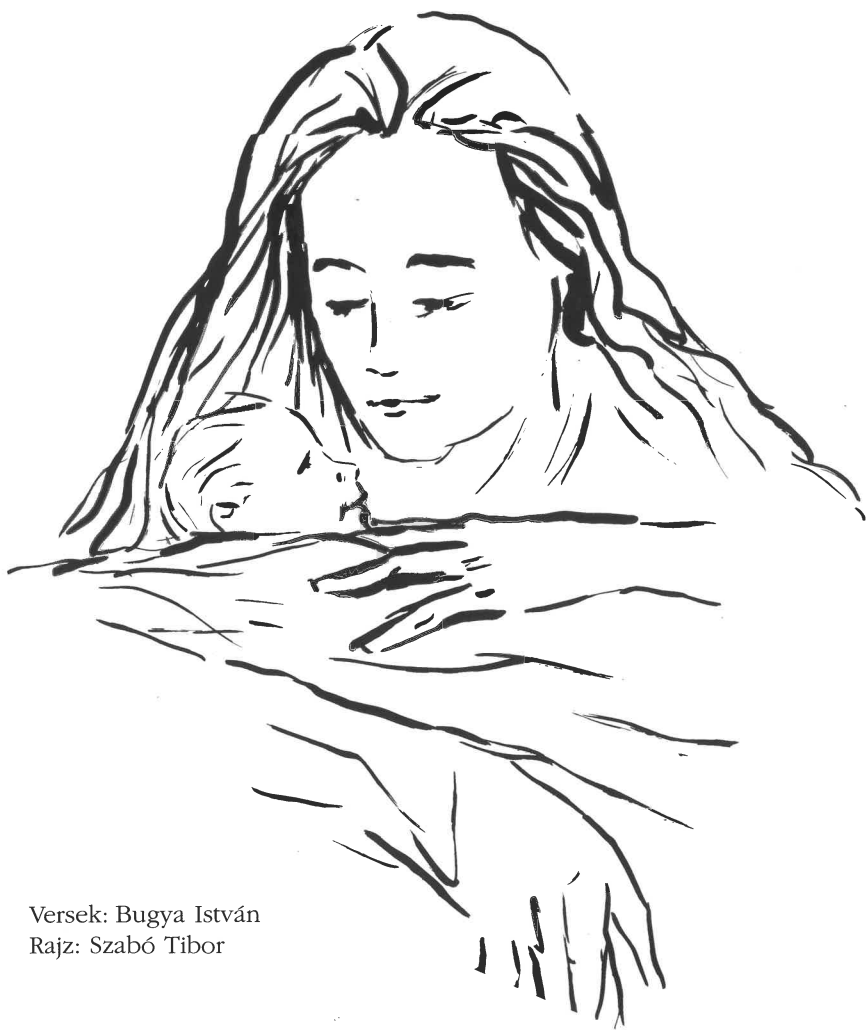
Ám a népség csak toporog,
s gyűlnek, jönnek egyre többen.
– csukd az ajtót, ej ostoba,
még megcsapja a hideg!
Súgnak-búgnak, mosolyognak,
csudálkoznak, hümmögetnek:
– Megváltónk vón' ez a babszem?
– Szép a kicsi, igen formás.
– Szeme fényes.
– Né hogy szopik!
Boldogasszony aki szülte.
– Nagyra nőjön a kis legény!
– Mi a neve, hogy is híják?
– Jézuskának – szól az anyja,
könnye csöppen a pójára:
– Aludj, aludj kicsi szentem.

Menni kéne.
– Útban vagyunk!
De csak állnak, ácsorognak.
Várakozva, várakoznak.
S aztán, ahogy telik-múlik,
elkezd egy, csak dűnnyögve,
s belekapnak, száll az ének.
Szemük párás, lelkük ragyog;
Há'szen megszületett!

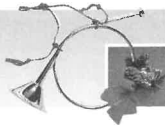
S asztán ahogy ballagdálnak
bukdácsolva – síkos a rét –
hazafelé, szól az egyik:
– Megváltónk lesz? Karácsony van!
– Tudj' az Isten – ez tűnődve.
– Az is lehet – szól a másik.
– De az biztos, hallja szomszéd:
nagyon ránk fért, megengedjen,
ez az este.
– Mennyi csillag! Lássák kentek?
– Hogy ragyognak.
A mennyország?
.....
Messzi még az

A betlehemi út pora

Hó,
hó,
csak hull,
csak hull.
Lábam nyoma
nyomtalanul.
Szívemre öröm és gyász borul:
hát eljött a csoda;
a tél virul,
és csillagok virágpóra hull.
Libeg az égből csendesen
fényharmat,
kristálycsönd-eső.
Lábam nyoma
nyomtalanul,
hó,
hó,
csak hullj,
csak hullj!
Borulj rám nagyon csöndesen,
takard el vérköves szemem,
fekete szívemre terítsd a fényt,
hónak gyönyörű májusát.
- míg kékes lilán bealkonyul -,
a betlehemi út porát.

Versek: Bugya István
Rajz: Szabó Tibor

Két ember

Bugya István

Élt valahol egyszer – de ugye ez többször nem is lehetséges – két ember.

Mindkettő jeles értelmű, szorgos, törekvő és amennyire a köröttük formálódott viszonyok engedték, szabad akarata szerint élő és cselekvő ember volt. Mindketten nagyívű pályát futottak be, s mindketten méltán, hiszen megszenvedtek, megdolgoztak érte.

Az első minden erejét, figyelmét az anyagiasult világ piacára fordította, oda, ahol az üzlet, a pénz, a vagyon, a politika uralkodik, vagyis a hatalom. Csínját-bínját megismerte lassacskán ennek a bonyolult világnak, egyre feljebb és feljebb jutott, befolyása, vagyona egyre nőtt, s élete delén túl nagyhatalmú úr lett, birodalma, megyényi, hűbéresei félországnyan, sorsokról dönthetett, föl-emelt, vagy elejtett territóriumában tetszése szerint bárkit. Eleinte a bizonyítás, a fel-emelkedés konok vágya vezette, ám később megszerette ezt az izgalmas létharcot, a szerzés, az érvényesülés és érvényesítés izgalmas kalandjait, alkuit, vérre menő csörtéit, lassanként testestül-lelkestül belemerült, minden gondolata, kedve körötte, benne forgott, tulajdonképp észre se vette, egészen rabja lett ennek a világnak, messziföldön elismert, sikeres, nagy játékos. Ez az ember fáradtságot nem ismert, újabbnál újabb célokat tűzött maga elé, a folytonos készenlét megedzette és elszánttá tette, a szerzés, a zsákmány úgy vonzotta, mint cápat a vér. A cápa hasonlat azért kissé igazságtalan, mert meg kell jegyeznünk, ez az ember tulajdonképp nem volt rongy ember, nem volt ragadozó, sőt azt mondhatjuk, a maga

választotta világ íratlan törvényeihez mérten nagyon is tisztességes, csaknem nemes lelkületű, hiszen maga szegénysorból emelkedett fel, és az a folyton szükségét szenvedő lelkivilág, mondhatjuk érzelmi gyöngéje maradt. Udvartartása elámult néha egészen váratlan és indokolatlan adakozásain, sőt jótettein. Nem is értették, de mint a nagyság különös rigolyáját elfogadták, ha úgy hozta a szükség, még számítottak is rá. Boldog lehetett, aki védőszárnyai alá befért, boldog, akinek visszaköszönt, s még boldogabb, akinek előre ő köszönt, mert ilyenek is akadtak, és képzeljük csak el, nem a nála erősebbeket tisztelte így, hanem inkább az egészen földhözragadtakat. Nekik a nagyember valahogy mindig keresztneven szólítható maradt, és gondoljuk csak meg, semmi leereszkedő nem volt modorában, ha ilyenekkel összeakadt. Ugyanakkor, bár használta őket – de ugyan, miért is ne –, megvetette a hízlekedőket, az alázatoskodókat, a szolgáléleket, és még azt is elmondhatjuk, ellenfélben, de még ellenségben is ösztönösen becsülte a jellemest, a bátrát, igaz, udvartartásában effélék nemigen akadtak. Ott inkább dörzsölt zsványok forgolódtak, kopott bundájú rutinos hiénák, prédát megszíró megpillantó keselyűk, konkra éhes csikaszkok, de emberünket ezek miatt mi ne ítéljük el, mint említettem, távolról sem szerette őket, csupán használta, s ha e vadakat nem a maga szolgálatában tartja, bizony egy másik nagyúr szolgálatában tán épp belőle lakmározónak. Így aztán ezt az embert nem árt többre becsülnünk, mint általában a szerzés, a hatalom

átlagos harcosait, mert ennek erkölcsi ítéletei, ha egyéb következményekkel nem jártak is, hibátlanok voltak.

De másfelől is jó embernek mondhatjuk őt, amennyiben helyesen mérlegelve elismerjük, hogy lényegében nagyon is sokat tett a közjótért, igaz, munkálkodásának nagyobb haszna magánvagyonát gyarapította, meg a szolgaseregére kellett, ámde az arányok mindvégig тұrhe-tőek maradtak. És akkor még nem szoltunk a családjához, kiterjedt rokonságához való viszonyáról, a legmesszebbmenőkig és példás, igaz szeretettel gondoskodott róluk – semmi túlzás, e tekintetben akár jószágosnak is mondhatjuk őt. Csak két dolog akadt, amit egész életén át hiányoltak és sajnáltak szerettei: a velük töltött időt találták kevésnek, meg azt, hogy lenne oldottabb, csak egy szemernyit boldogabb közöttük. Csakhogy ezek lehetetlen elvárások voltak, mert hiszen az idő pénz, a hatalom meg életre-halálra kockajáték, ami bármely pillanatban bal-számot vethet, ha teljes feszített figyelmünkkel, örök készenlétünkkel nem áldozunk neki. Tudta ezt ő is, némi bűntudatot is érzett, ezért is mondogatta szeretteinek néha, csak egy kicsi türelmet kérek még, most még nem lazíthatok, ezt, meg ezt, meg emezt még le kell rendeznem, aztán a tiétek vagyok, akkor aztán megpihenünk és hátat fordítunk ennek a hajszoltságnak, és kiélvezzük az élet minden szépségét.

Csakhogy másképp lett. Egy napon ágynak esett.

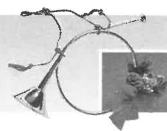
Na igen, mondhatjuk némi életbölcshelyességgel, a túlhajszolt szervezet egyszer benyújtja a végső számlát, büntetlenül annyit rohanni, mindenütt jelen lenni, tárgyalni, figyelni, vaslogikával csatározni, oldalazni, színlelni, lesből lecsapni, csapdát

vetni, ügyeskedni, ravaszkodni alkudozni, minden szálát éjjel-nappal kézben tartani, összebogozni, kibogozni, álmokat előzve töprenkedni, mi miért, hogyan legyen, kivel vagy ki ellen – nagy számár, aki irigyli az uralkodókat.

A mi emberünk tudta, hogy nagy a baj, nem is becsülte alá, megriadt, de azért betegágyán is tovább intézte a birodalom dolgait, tudta, nélküle összeomlik minden, és ez nyugtalanította, mondhatjuk, lelki fájdalom, fizikai kétségbeesés gyötörte, úgy érezte, élete értelmé vesz a semmibe, ha most megáll, ha most a betegség miatt kilép a nagy játszából.

Pedig barátaim, ez volt az utolsó pillanat, az utolsó esély, a kikapcsolás, hogy abból a veszedelmes ágyból még egyszer fölkelhessen. Egy estén, miután türelmetlenül toporgó klienseit a megfelelő ukázokkal elbocsátotta, fáradtan hanyatt dőlt. És akkor, egyszerre, váratlanul, mintha jeges víz tört volna rá, szíven verte és megbénította a rettenetes fölismerés, hogy elpattanni kész az a vékony szálacska, amin élet és halál között már csak pillanatokig lenghet az ember. Élete, minden, amit átélt lepergett előtte, egy különös megvilágításban, olyanban, amit semmilyen bravúros technikai effektus meg sem közelíthet, látta, pontosabban meglátta önmagát. De ez a látás, vagy inkább látomás, olyan titokzatos és személyes valami, hogy kíséreltet tennünk is kár bemutatására. A hozzá legközelebb álló, a kedves már ott ült a halódó ágya szélén és fogta a kezét. A halódó ember nagyon fáradtan, nagyon törten azt mondta neki:

– Kedvesem! Rosszul életem, hiábavalóság volt az egész életem. Egyetlen pillanatot, amit veletek tölthettem,

több volt az egésznel.

A második ember minden figyelmét a szellemi világra fordította, oda, ahol az érték anyagtalan, pénzben, vagyonban mérhetősége nincs. Ez egy másféle hatalom, az anyagtalan tisztaság, a humánus, az erkölcs, a jó-ságosság, a bölcsesség, a mosoly hatalma. Ez a hatalom lenyűgöző erővel szólította meg őt, és ő kora ifjúságától alávetette magát e hívásnak. Figyelt és tanult, elemzett, mérlegelt, és személyes döntésekre kényszerítve önmagát, folyton állást foglalt a szép és a rút, a jó és a gonosz, és egyéb összeférhetetlen, vagy talán nagyon

könyv, bölcsélet, elmélet, elv és hit, amiket ne ismert volna, és a maga szigorú asztalán föl ne boncolt, a maga patikamérlegén le ne mérlegelt volna. Az anyagi világ gátjait nem túlságos sikerrel vette, mégis elismert, nagy tekintélyű bíróként tulajdonképp sikeres embernek mondhatjuk. Megtorzult idők jártak akkoriban, és bizony a mi emberünknek sem volt könnyű a dolga, hiszen büntető bírja lett a hatalomnak, ez volt az ő kenyérkereső foglalkozása – de legyünk őszinték, egy szöveget beverni se lett volna képes, azaz máshoz, mint az emberi joghoz nem értett. Pácban volt,

a törvénynek szellemében ítélte örök jóhiszeműséggel, felfoghatatlan belső, gyakorta kívülről is jól észrevehető mosolyossággal. A hatalom felmordult és felháborodott, vértolulást kapott, és bevetette minden veszedelmeit, fenyegetéseit, ám ebben az emberben a lélek meg se rezdült, és teste se zsibbadt meg a nagyon is valóságosan fenyegető kínok fantomérzetétől. Dacolt a hatalommal? Nem, csak semmibe vette, személyes értékrendjében ez a hatalom, bár kenyéradója volt, egyszerűen nem is létezett. És gondoljuk csak meg, a mi emberünk oly ártatlan, oly tiszta és természetes volt,

venst kiragadott a romlás malmái közül. Hazaballagott, valamely könyvet elővett a könyvszekrényből, megült íróasztala mögött és finom szivarfüstbe burkolózva elmerült egy másik, egy földiségektől mentes világ finom rétegei között, s olyan távol, hogy még szeretteinek lépteit is alig hallotta. Hát igen, ő valahogy e rejtelmesen gomolygó szivarfüst bűvös ködében lebegve élt. És megszeföldön tisztelet övezte, alig és csak nagy szegénykezésekkel elhárítható hála. Ez az ember a teljesség volt, csaknem a tökéletesség, és tegyük hozzá, boldog abban a szellemi és erkölcsi világban, amibe testestül-lelkestül elmerült, és amit maga is folyton gyarapított. Szerettei úgyszólván rajongással vették őt tudomásul, de mégis úgy, mint egy nem valóságos, hanem egy megfoghatatlan, majd azt mondhatnánk, egy minden szeretetre és tiszteletre méltó szimbólumot. Az is volt élete alkonyán, egy tökéletes szimbólum, olyan, ami jelképe az emberségnek.

Aztán földhöz csapódott ő is, a tudás, a bölcséletek, a könyvek, ama gyönyörűsége és hibátlan szellemi világ nem tehetett ellene semmit. Halálos ágyánál az ült mellette, az fogta a kezét, akit a legtöbbre tartott, s az, aki talán a leginkább képes volt fölfogni ennek az embernek nagyszerű életét. És akkor a haldokló – akinek nem volt semmilyen látomásos megvilágosodása – azt mondta neki: Rosszul éltem, elhúzódtam tőletek, minden könyv, minden idő, amit a magam világára fordítottam, tékozlás, hiábavalóság volt, egyetlen pillanat, amit veletek tölthettem, több volt az egésznel.

Ez a két ember története. Ugye nem baj, hogy elmeséltem.

is összetartozó dolgokban, egyszerűen a valóság és az igazság, még pontosabban az emberi és a nem emberi szabadság elvont és fantasztikusan bonyolult viszonyaiban. Különös módon, és ezt tehetségének, szorgalmának, de talán még inkább a veleszületett érzékenységek köszönhette, a lehetséges jó válaszok és választások nem elégitették ki, hanem a lehetlenséges mégjobb irányába hatolt. Mire élete delén túljutott, alig akadt érdemes

ítélkeznie kellett, az elvárások pedig igen világosak voltak: börtön kellett, bitó kellett, elrettentés minden áron és minden eszközzel – jah kérem, némely eszme a célhoz fölszenteli az eszközöket is. Ám ez az ember nem lett eszköz, felkészültsége, finom bölcsessége, a mesterség csínjának-bínjának ismerete öntörvényűvé tette őt. De nem, nem öntörvényűség volt ez, inkább egy magasabb, a földről elérhetetlen minőség törvényei inkább. És ő ennek

hogy a hatalom meghökölt, a fenevadak zavartak lettek, szelíd, jószágos tekintetétől a hiénák fogvicsorítva elkusoltak, s ami a legérdekesebb, ezeknek amint a mi bírónk közelébe értek, büntudatuk támadt, mint gyermeknek, aki rossz fát lökött a tűzre. A bíró úr pedig – és ez azért fontos körülmény – sohasem érzett elégtételt, diadalt és erkölcsi önmegrendülés sem fojtogatta torkát, ha olyankor egy-egy reménytelen sorsára várakozó delik-

Újévi fogadalom

Csere-bere fogadom:
Hogy a cigit lerakom,
A kávéról leszokom,
Többet nem káromkodom!

Nem megyek át pirosan,
Túlsúlyomat ledobom,
Számát, ha kell, befogom,
Adósságom megadom!

Minden bűnöm feladom!
De az italt nem hagyom!
Elkel még a jó pia,
Ha szorít majd a glória!
gergu®

Vég Béla

*Egy agresszív antibiotikum
kezelés margójára*

Asztalomon levél,
Búcsúcsóknak szántad.
Kihűlő szenvedély,
Soraidból árad.
Élnem már nincs miért
E szomorú órán!
Mért hagytál el, mondd
mért?
Drága normál flórám!
gergu®

Foglalkozási árta-

lom - egy patológus verse -

Alakja hosszú volt, hengeres oktaéder.
Nagysága átlagos, tízszer tíz centiméter.
Felszíne sima volt, fénylő és tükröző.
Állománya főtt tésztára emlékeztető.
Színe barna volt, kissé világos a szélén.
Egy kicsit még néztem, majd lehúztam a WC-én!
gergu®

MAGÁNY

Végre magam vagyok, már nagyon vártam ezt a néhány napot, hogy eltávozzon a Kedves. Megtörültem még a kilincset is, kifényesítettem a korlátot, szóval magam vagyok.

Nem fog flusztrálni a mosatlan sem, jó anyagból vannak ezek a tányérok, poharak, evőeszközök, jól bírják ott a mosogatóban. Hagy jöjjenek, csak úgy hatékony a mosogatás, ha elegendő van belőlük. A sepregetés is tulajdonképp egy polgári csökevény, csak koptatja vele az ember a burkolatot. Rájöttem a pirítós kenyér ízére, fenomenális. Így nem kell naponta elviselnem a tömeget a boltban, szóval jó a magány.

A főtt ételről is összeírnak tücsköt-bogarat, amikor hideg kosztból is lehet változatosan étkezni. Meg ott van a beágyazás, magam sem tudom, ki lehetett az az agyalágyult, aki kitalálta a mindennapi ágyazást. Ez az ágy-neműnek is árt, mert megfosztja a természetes szellőzéstől, szóval nem kell.

Már harmadik napja élvezem a magányt. Pompás!!!

Elmeditálok, hogy szóba jöhetne egy kis főtt étel is, de gyorsan elhessegetem a gondolatot, meg amúgy is vannak nagyon jó vendéglők.

Hogy már kétszer hagytam égve a villanyt egész napra, ez igaz, de a villanykörték izzószálának is kell erősödni. Na meg az sem katasztrofális, hogy elfogyott a WC-papír. Azért kreatív az ember, hogy kitaláljon más megoldást. Ezek a virágok is alig vártak egy kis pihenésre, mert agyongondozza, öntözi őket az asszony, hát most megkapják.

Már vagy nyolc telefon jött, hogy ilyen számla meg olyan számla nincs kiegyenlítve, meg ilyen felszólítás, meg olyan. Ezek türelmetlenek és nincs bennük semmi megértés, tudhatnák, már csak egy nap és megjön az asszony.

Bár, kigondolta volna, hogy egy nap is ilyen hosszú tud lenni.

Dolinay

Halok megfele

Zuborog a mellkasom
Nem működik csak
A tüdőm fele
Halok megfele

Nem esik jól
A koszt
Egye meg a fene
Halok megfele

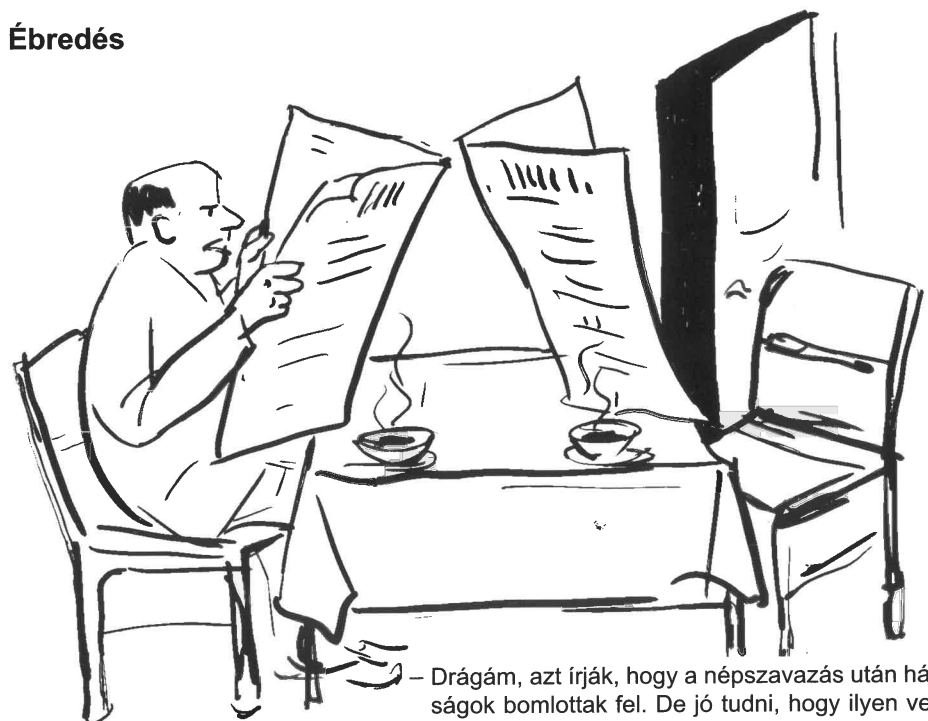
Nem elég a két kezem
Hogy számoljam a székletem
Pedig elég lenne a fele
Halok megfele

És az égben van
a vérem nyomása
annak is elég lenne a fele
Halok megfele

Hova lettek a lenge nők
A mámoros hajnalok szele
Már meg is haltam, vagy csak
Halok megfele

Dolinay

Ébredés

– Drágám, azt írják, hogy a népszavazás után házasságok bomlottak fel. De jó tudni, hogy ilyen velünk nem történhet meg!

... A NEM IS OLYAN TÁVOLI JÖVŐBEN...

Valahol fent északon, a rénszarvasok hófödte földjén Téalapó nyugtalanul ébredt. Megropogtatta öreg csontjait, komótosan felöltözött, majd kilépett a hálószobából. Korán kelhetett, mert a manóknak még nyoma sem volt. Csak a rendetlenség adta jelét a lázas készülődésnek, hisz hamarosan itt a karácsony. Mégis minden nyugodt volt és ismerős, kivéve egyvalamit. Nagy fekete tábla állt a dolgozószoba közepén, rajta Marketing Manó sebtében megírt fecnijével.

'Reggelt Főnök! A gyerekek ma már nem írnak leveleket, az a módszer elavult, az információáramlás őskorát jelenti, egy poros polcra kerül a nyugdíjazott postagalambokkal. Chat, e-mail, sms a jövő, úgyhogy amit itt látsz, az egy SMS FAL. Ezen túl ezen fogadjuk a kéréseket. Költséghatékony, gyors, egyszerű, és a szállító cég is nagyon gáláns volt.'

Hmm, gondolta Téalapó, a felét sem értem, de hát haladni kell a korrall. Kényel-

mesen elhelyezkedett a hintaszékében rágyújtott egy pipára és a mellékelt utasítás szerint bekapcsolta az "izét". Aranysárga villanó fények rajzoltak betűket a fekete alapra, girbe-gurbán cikázva szavakká, majd mondatokká formálódtak.

– Szeva Májki! Küldjé már légszike olyan mobil telcsit, ami a Jócónak is van, tud kamerázni, zenélni, kibangosítható, meg rátölthető minden extra. Köszike.

– Csokolom Mikuláncsi bácsi! Újgazdag Barbie babát szeretnék mercivel, villával, ékszerekkel, bankbetéttel, kopasz, kigyúrt, buta arcú Kennel.

– Cső Télfater! Hiperszu-

pergyors konvertálható, virtúdlisan tunnigolható, formatálható, báromdimenziós, vizuálisszenzuális öld-megtaposdelvégezdki számítógépes játékot szeretnék!

– Csácsumi Virgácsoscsáko! Megmondom a frankót! Az internetről töltöttem le a számod. Nem hiszek benned, csak a reklámpiac kreálmánya vagy, virtuális médiabűnöző. No para!

– Üdvözlöm Miklós! A kisunokámnak szeretném kérni a „Hogyan alapítsunk nyereséges multinacionális céget már óvodában” című bestsellerből két példányt.

Alattomosan tört rá a fájdalom, amit először a mellkasában érzett, majd villámcsapásként végigszaladt a karján teljesen elgémberítve azt. A homlokán kövér verejtékcseppek jelentek meg, minden légvételnél egyre nehezebb lett a mellkasa. Már nem is bírta végigolvasni az üzeneteket, csak belekapott néhányba.

– Höllő Mistó Wintó...

–... idomított pitbullt szeretnék az alsó tagozatos kis-

lányomnak, hogy jobban tudjon érvényesülni.

–... kicsi valóvillát szeretnék a kicsi bigbrother házam mellé, hogy az utolsó túlélő, aki kísértésbe esik, megkaphassa a nagy Őt

–... szeretném, ha meggyőznéd a szüleimet, hogy kordedvezménnyel lehessek sztriptíztáncosnő, vagy legalább pornósztár, hogy jobban tudjak érvényesülni a showbizniszben, vagy legalább a médiában...

Az aranysárga betűk fokozatosan kezdtek a semmibe tűnni, helyüket átvette a nyomasztó sötétség. Téalapó egyre jobban szédült, a dolgok egyre távolodtak, és valahogy forogni, hullámozni kezdtek. Minden bizonytalanlanná, ismeretlenné, ijesztővé vált...

...a dermesztő fekete csendben valahonnan a messziségből először csak halkán, majd egyre erősebben berregett az ébresztőóra máskor kellemetlen, most valahogy mégis barátságos zaja.

gergu®

Mosolyogni szabad...

A Nagykőrösi Állami Arany János Gimnáziumban érettségiztem, valamikor.

Az alábbi „aranyköpéseket” még ott gyűjtöttem, a diákok dolgozataiból, feleleteiből származnak. Most újra a kezembe került. Mosolyogjunk együtt!

1. Petőfi Sándor: "Egy gondolat bánt engemet" c. költeményében azt mondja, hogy ő inkább csatában akar meghalni, mint családi ágyban elhervadni.

2. Petőfi megható módon szerette édesanyját. Ez kitűnik a „Kis lak áll a nagy Duna mentében” c. verséből is, melyben azt írja: Bár maradtam volna benne végig...

3. Mikor Toldi Miklós be ment a nádasba megfogadta, hogy addig nem jön ki onnan, amíg azt a bizonyos nagy dolgot el nem végezte, amire felkészült.

4. Rozgonyi Piroska alakját Toldi szerelme tette domborúvá.

5. Amikor Rózsa Sándor belépett a csárdába, nagyot durrantott, mire mindenki hanyatt-homlok menekült kifelé.

6. Hogy mit érzett János vitéz az új piros nadrágjában, hát azt elmondani nem lehet.

7. A „János vitéz”-ben az a tanulság, hogy a népi demokráciában a szegény fiúból is lehet királyfi.

8. Iluska szegény árva lány volt, sem apja, sem anyja, a nagynénje is csak szíveségből hozta a világra.

9. Szent István sokat szeretett dolgozni, ezért feleségül vette Szorgalmas Gizellát.

10. Báró Jósika Miklós elvált első feleségtől, mert az nem felelt meg a célnak.

11. Dobó Katica így kiáltott a törökök felé a vár fokról: Szurok rátok!

12. Lőrántffy Zsuzsanna bús özvegyiségében számos ifjakkal gyarapította a sárossapataki kollégiumot.

13. Zrínyi Ilonának szomorú özvegyi életében az volt a vigasztalása, hogy két gyermekét világra hozta.

14. A janicsárok felmentek

Budára, ott elszaporodtak és elfoglalták a várat.

15. Dugonics Titusz hátsóját a vár falának támasztotta és azon felmászott.

16. Őseink sajnos nem élhettek haláluk napjáig, mert már előbb elestek a csatában.

17. Amikor II. Endre visszatért a Szentföldről, országát és feleségét fenekestül felforgatva találta.

18. Amikor a király a feleségével megérkezett a várba, 25-t lőttek és mind nagyon szép volt.

19. IV. Béla a tatárjárás után a kihalt nép pótlásáról személyesen gondoskodott.

Dr. Virágos Péterné
II. Gyermekosztály

A nemibeteg-gondozás története a Jósa András kórházban

A nyíregyházi Bőr- Nemibeteg-gondozó múltja, jelene, jövője

1863-ban Szabolcs vármegyében Korányi Frigyes által alapított szükségkórház működött Nagykállóban. Jogutódjaként nyílt meg Nyíregyházán az Erzsébet Közkórház Jósa András vezetésével.

1874-ben a kórház Szabolcs Megye Nyilvános Közkórház néven szerepelt.

Ismert a betegforgalmi kiemutatás: belgyógyászati Osztály: 619 beteg; Sebészet: 401 beteg; Bujakór és Bujasenyves Osztály: 315 beteg.

1899-ben a Nagykállói Közkórház bezárt.

1899. november 20-án nyílt meg Nyíregyházán az új Erzsébet Közkórház, mely 5 főépülettel és 5 melléképülettel működött.

A Bujakóros és Bujasenyves Osztály a Belgyógyászattal együtt az A pavilonban kapott helyet. 74 beteg közül 36 volt bujakóros.

1915-től elkülönítik a venereus betegeket, Dr. Spányi Géza vezetésével.

1930-ban 600 ágygal működött a kórház. Ebből 127 ágy bőr- és nemi beteg részleg.

1929-ben a népielőlt és munkaügyi miniszter által elrendelt Egészségvédő Intézet a közkórház pavilonjának földszintjén kap helyet.

A Megyei Levéltár iratai között találjuk meg az 1935. március 18-án kelt levelet. Dr. Kolosváry miniszteri tanácsostól a város Polgármesterének címezve: "Értesítem Polgármester Urat, hogy az antiveneriás küzdelem Miniszteri hozzám tett javaslata értelmében Nyíregyháza megyei területén a nemibetegségek elterjedése indokoltá teszi a nemibeteg gondozás megszervezését."

Sok huzavona után **1943.**

A Magyar STD Társaság – az eddigi gyakorlattól eltérően – 9. Országos Konferenciáját Nyíregyházán tartotta meg, illusztris külföldi professzorok előadásával gazdagítva.

A szexuális úton terjedő betegségek (STD betegségek) gyógyítására az egészségügyben több szakterület együttműködésére van szükség. Ezek a bőr-, nemi gyógyászat, urológia, szülészeti-nőgyógyászat, gyermekgyógyászat stb. A Magyar STD Társaság ezen szakterületek közreműködésével rendezi meg minden évben az éves nagygyűlést, melyen a legújabb irányelvek, tapasztalatok és törvények, esetbemutatók kerülnek sorra. A 9. nagygyűlés fordulópont volt. Ez az első, melyet vidéken tartottak a nyíregyházi Bőr- Nemibeteg-gondozó szervezésében.

Itt hangzott el Dr. Együd Katalin, a BNG vezető főorvosának egyik előadása, mely a gondozó bemutatásával foglalkozott.

december 1-én a BNG intézet megkezdte működését a Víz utca 44. szám alatt, melyet alispáni jelentés igazol.

Az **1944.** évi királyi tiszti főorvos jelentésében egészségvédelem címszó alatt találjuk a következő adatokat:

Nemibeteg-tanácsadás: 143 fő; nemibeteg-látogatás: 32 eset.

Levéltári jegyzőkönyvek tanúskodnak arról, hogy a gondozó épületét a háborúban a szovjet hadsereg rakárnak használta.

1945. március 15-én újra megkezdte működését a Tüdő és Nemibeteg-gondozó Intézet, Dr. Spányi Géza (1869–1946) főorvos vezetésével az Erzsébet Közkórház sebészeti épület földszintjén.

Tanácsadás céljából bárki díjmentesen igénybe vehette a szolgáltatást.

1946-ban a Tüdőgondozóval együtt a Víz utca 44. szám alá visszaköltöztették a Bőr-, Nemibeteg-gondozót.

1946-55 között Dr. Demjén József volt a Gondozó vezető főorvosa, aki 1955-ben Mátészalkára költözött.

1956-ban nem volt kinevezett főorvosa az intézetnek.

1956-82 között Dr. Dolinay Vladimir vezette a gondozót.

A Nyíregyházi Bőr- Nemibeteg-gondozó, mint megyei gondozó működik.

Dr. Dolinay Vladimir 26 évig volt a gondozó vezetője. Úttörő munkát végzett a nemi betegség elleni harcban és a 60-as évek előtt a mikrosporia járvány felszámolásában. Mint megyei szakfőorvos ellenőrizte és irányította a megyében működő nemibeteg-gondozók munkáját. A megyében 8 gondozó működött. Fáradtságot nem kímélve ő járt a nemi betegek fertőző forrásai és kontaktusai után.

1982-ben, Dr. Dolinay Vladimir nyugdíjba vonulása után a Bőr-, Nemibeteg-gondozót a Bőrosztályhoz integrálták. Dr. Szabó Péter vette

át a gondozó vezetését, aki 1979-től 2000-ig állt a Bőrosztály élén. A BNG több mint 50 évig működött a Víz utca 44. szám alatt. A 90-es évektől az épület állaga egyre romlott.

2001-ben új épületbe költözött a Debreceni utca 12. alá, ahol jelenleg is működik.

Jelen

A diagnosztikai és a terápiás eljárások a nemi betegségek területén is nagy fejlődésen mentek keresztül.

A syphilit a háború előtt higanyvegyületekkel, Salvarsannal, Bismutallal kezelték. Kis hatékonysággal.

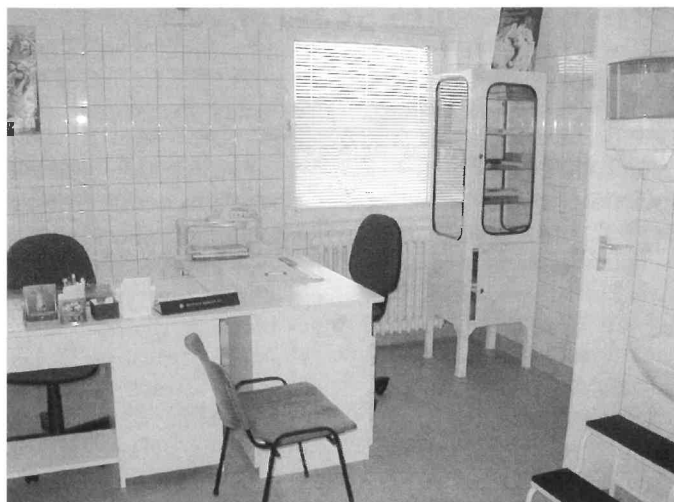
A Penicillin-terápiával teljes gyógyulást tudunk prezentálni. A Retarpen bevezetésével egyszerűbbé és könnyebbé vált a syphilis kezelése.

A nyíregyházi Bőr-, Nemibeteg-gondozó Komplex diagnosztikus háttérrel rendelkezik:

- HIV vizsgálat OBNI Budapest
- Syphilis

- Sötétlátóteres mikroszkóp (rendelő)
- RPR, TPHA, TPPA: ÁNTSZ, Nyíregyháza
- Gonorrhoea
- Gram festés (rendelő)
- Tenyésztés (kórház labor)
- DNS hybridizációs teszt (kórház labor)
- STD
- Általános bakt. teny. (kórház labor)
- Candida teny. (kórház labor)
- Trichomonas (rendelő, labor)
- Chlamydia (ÁNTSZ)
- Ureaplasma, mycoplasma (ÁNTSZ)

A tudomány fejlődésével egyre több ún. STD betegséget tudunk kimutatni, diagnosztizálni, illetve gyógyítani.

Mindehhez nem elég a nemibeteg-gondozó tevékenysége, elengedhetetlen a társszakmák közreműködése (nőgyógyász, urológia, labor, ÁNTSZ).

Az egészségügy minden területén oda kell figyelni a gyanús tünetekre. A tünetek számtalan betegséget utánozhatnak. A gyulladás, ill. a túlélés esélyei a korai felismeréstől nagyban függenek.

Jövő

Szeretnénk STD diagnosztikai centrumot létrehozni Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Egyre hatékonyabb kontaktuskutatással és a társszakmák közreműködésének még szorosabbá tételével a prevenciót fokozni szeretnénk.

Dr. Együd Katalin
főorvos

A fájdalomcsillapítás újabb lehetőségei

Csörgőkígyó mérgéből nyertek olyan fájdalomcsillapító szert brazilai tudósok, melynek hatása messze felülmúlja a morfiút, viszont használata nem vezet függőséghez. A laboratóriumi állatkísérletek sikeresnek bizonyultak, s a következő lépésben az új szert klinikai tesztnek vetik

alá. Az új szer 600-szor hatásosabb, mint az egészségügyben használt morfiúm. Mindez jelentős hatással lesz a fájdalomcsillapító és kábító hatású szerek alkalmazására. Például a rák bizonyos fajtái által okozott krónikus kínzó fájdalmak esetében – vélik a kutatók.

Orvostanhallgatók nyári ápolástan és blokk gyakorlata. Szigorló gyakorlat.

A kórházi struktúrában az oktatás a humánpolitikai osztályvezető irányítása alá tartozik.

1999 júliusa óta a humánpolitikai osztályvezető megbízása alapján Buda Károlyné eü-i szakoktató, az intézeti reanimációs továbbképzés koordinátorának feladata az első évet végzett **orvostanhallgatók** szakmai **ápolástan** gyakorlatának szervezése, előkészítése, vezetése.

Ennek kapcsán a felsőbb évfolyam orvostanhallgatóinak első nyári szakmai gyakorlati napja is erre az időpontra esik, így az intézet tanulmányi felelőse, Dr. Dolinay Tamás ov. főorvossal egyeztetve történik meg a hallgatók fogadása, elosztása. Köszöntésükre az intézet vezetése is képviselte magát.

Minden évben a debreceni egyetem adja a hallgatói létszám kétharmadát, de területen kívül külön főigazgatói engedéllyel fogadjuk más egyetemi hallgatóit is, térítésmentesen.

Az osztályvezető főorvosokat előre tájékoztatjuk az egyetemek jelzései alapján a hallgatók érkezéséről.

A hat év alatt összesen: 300 főt, ebből 115 fő első évfolyamot végzett hallgatót regisztráltunk a nyári szakmai gyakorlatok során.

2004-ben:

- a Debreceni Egyetemről: 44 fő
- a Semmelweis Egyetemről 8 fő
- a Pécsi Egyetemről 2 fő
- a Szegedi Egyetemről: fő

Összesen 63 fő érkezett.

A GYAKORLAT MEGKEZDÉSÉNEK FELTÉTELE MINDEN HALLGATÓ ESETÉBEN:

- munka-, tűz-, környezet-, adatvédelmi oktatás – a gyakorlat első napján

- oltási igazolás, eü-i nyilatkozat a (33/1998. (VI.24.) NM rendelet 2. sz. melléklete szabályozza)

- érvényes alkalmassági vizsgálatot igazoló eü-i kis-könyv bemutatása – melyet a képző intézetnek kell a gyakorlat megkezdése előtt egy héttel elvégezni és kitölteni.

- **a gyakorlat első napján jelenléti ív aláírása** – Buda Károlyné eü-i szakoktatónál

Munkaruhát vételeznek, s megkeresik az osztályvezető főorvost, vagy az általa kijelölt mentort, aki a felsőbb éveseket beosztja az egyetem által előírt követelményeknek megfelelően.

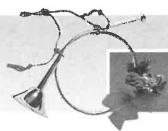
Munkaruha csak akkor biztosított, ha szerepelnek a névsorban.

A gyakorlatok megkezdése és igazolása csak akkor lehetséges, ha a gyakorlatmegkezdés feltételül szabott követelményeknek eleget tettek a hallgatók. (Jelentkeztek Dr. Dolinay Tamás főorvos úrnál, ill. regisztráltatták magukat Buda Károlynénál)

A zavartalan együttműködés érdekében tisztelettel kérjük az osztályvezető főorvosokat, illetve a gyakorlatok vezetésében részt vállaló kollégákat, kolléganőket a fentiek szíves tudomásulvételére és betartatására, illetve arra, hogy személyes ismeretség alapján történt bejelentkezés esetén is tartsák be az előírásokat!

Ezzel a szervezethez az a célunk, hogy a hallgatók teljesíthessék az előírt szakmai követelményeket, ugyanakkor azt is érezzék, hogy mint oktatókórház, számítnak a munkájukra!

Buda Károlyné

Az Egészségügyi Szakdolgozók VIII. Tudományos Napjáról

Mottó: „Fáradozásunk legnagyobb jutalma nem az, amit kapunk érte, hanem amivé válunk általa.”

(John Ruskin)

Hagyományunkhoz híven idén is megrendezésre került az Ápolók Tudományos Napja.

2004-ben november 4-én, a Tudomány Napján nyílt lehetősége munkatársainknak, hogy bemutassák munkájuk egy-egy szeletkáját valamennyiünk öröme, tudásunk gyarapítására, elménk és lelkünk fényesedésére.

Szeretném Dr. Pikó Károly orvos-igazgató úr köszöntőjével méltatni rendezvényünket, mivel szavaiból őszinte elismerés csengett ki. Megnyitotta, üdvözölte az Intézet szakdolgozóinak tudományos rendezvényét ekképpen:

"Örülök, hogy megnyithatom ezt a konferenciát, mivel amit Önök itt prezentálnak, az egy tiszta tudomány! Az elméleti tudás tapasztalati tényezőivel ismerkedhetünk meg. Sok év tapasztalata jelenik meg. Végzik a munkájukat, nem könnyű munkájukat, van néhány mellékállásuk, a család, gyermeknevelés, mégis, erre is jut idő! Tisztelettel adózom.

Az Intézet vezetésének adatai vannak ezen a téren: hogy hozzájuthassanak a szakirodalomhoz, eljuthassanak az ország különböző tudományos rendezvényeire.

Mindennek célja a betegek minél jobb ellátása, az OEP részéről magasabb szintű díjazás esetén mérhető gazdasági eredménye is van.

Hosszú út vezetett Florence Nightingale-től az ápolási diagnózisig. Ma ott tartunk, hogy egyetemi végzettséget szerezhet az ápoló. Kérdésem: erre a tevékenységre van-e esetleg jobb szó, mint az egészségügyi szakdolgozó? Mert ez nem fejezi ki a lényegét az ápolói tevékenységnek.

Nyolc évvel ezelőtt, mikor először megrendezte ápolási igazgatónő ezt a tudományos fórumot, elindított valamit, egy egyre bővülő folyamatot. Őszintén bízom abban, hogy ez a tudományos igényesség egyre szélesedik, mind nagyobb területeket ölel fel, és szorosan kapcsolódik az elmélet a gyakorlat, kölcsönösen fejlesztve egymást. Jó tanácskozást kívánok!"

Így volt. A tudomány - mely általunk nem mentes az érzelmektől sem - ezen a napon átvette a hatalmat. Szakmánk széles vertikuma került felvonultatásra, új és nagyon érdekes témákka ismerkedhetünk meg. Sajnálhatja, aki nem tudott részt venni és meghallgatni kórházunk ápolóit, szülésznőit, gyógytornászait. Gratulálok munkatársaimnak.

Külön köszönöm Móricz Istvánné ÁNTSZ megyei vezető ápolónő és Papp Kata-

lin DEOEC Egészségügyi Főiskolai adjunktusnő értékes, jövőbemutató előadásait.

Hallhattuk Nagy Erzsébet ápolónőt a cigányság nehéz sorsáról, melyet saját életét bemutatva ismertetett szívemarkolóan. Simai Erzsébet, a II. Pulmonológia főnővére 40 éves szolgálatáról, a fejlődésről, Czuczor Judit főnővér az Onkológiai Osztályon fekvő betegek minőségügyi ellátásáról, Kató Orsolya ápolónő a Rehabilitációs Osztályon folyó ápolásról és eredményeiről beszélt.

Nagné Bártfai Brigitta az I. Gyerekosztály ápolója megismertette velünk, hogyan valósul meg a Life Long Learning, az élet-hosszig tartó tanulás, mely ha valakire, az ápolóra igazán érvényes.

Rövid szünet után két igen izgalmas előadást láthattunk-hallhattunk, szemészeti esetekről, eljárásról Kissné Földi Zsuzsanna ápolónő és Nemesné Havasi Enikő műtős szakasszisztens jóvoltából.

Majd dupla svédcsavarral előbb Varju Ágnes és Kraczk Erika gyógytornászok sikeres gyógyító tevékenységét ismertük meg, azután Vámosiné Lipcsei Marianna, az Urológiai Osztály főnővére a tervezett ápolás és a dokumentáció fontosságáról beszélt. Jurkó Andrea ápolónő az Urológiai Osztály speciális ápolói teendőit mutatta be.

Hopp, máris a szülé-

ketkezett! Tolnai Gyuláné főnővértől megtudtuk, mit jelent "Szülésznőnek lenni ma Európában", Hudák Csabáné főnővértől biztatást kaptunk: több sikertelen terhességet követhet még siker, együtt örülhet az egészséges babának a képek láttán. Felrakta a koronát erre a két előadásra Kovács Zita Nóra ápolónő, aki a szoptatás nehézségeit és sikereit ecsetelte.

Végül egy igazi teammunka a Gyermek Rehabilitációs Osztályról: Balázs Bernadett gyógytornász, Bakosné Szabó Tünde szakasszisztens és Zsoldos Judit szociálpedagógus poszterét ismerhettük meg a scoliosisos gyermekek ellátásáról.

A tudomány záróakkordja a tombola! Sorsolás, melyet derűltség és izgalom fűszerezett.

Ritkán van lehetőség ilyen széles körű, összetett és sokoldalú tudományos rendezvényen tovább képezni magunkat, miközben remekül szórakozunk, megismerjük egymást és egymás munkáját. A szünetben egy kis sütemény, kávé, üdítő mellett tovább érdeklődhettünk az előadóktól.

Köszönet mindenkinek, aki segített a rendezvény szervezésében és támogatta, hogy ilyen sikeres legyen.

Hiszem: ennek a rendezvénynek a célja a mottójában sűrűsödik.

Veres Tamásné
ápolási igazgató

Válogatás a könyvtárban új szerzeményeiből

(folytatás az előző számból)

Összeállította:

Balogh Zsoltné

Magyar nyelvű könyvek:

Edwards, Virginia: A depresszió és a bipoláris betegségek
Graber Hedvig: Időskori fer-

tőzések és antibiotikum kezelésük

Gross, Charles G.: Agy, látás, emlékezet

Guzek, Gaby: Gombák a testünkben

Gyógyszer kompendium 2004

Gyöngyösi Zoltán: Az élet és test feletti rendelkezések joga

Hochenburger Emil: A gyakorlati audiológia kézikönyve

Illés Zsolt: Sclerosis multiplex és autoimmunitás az ezredfordulón

Kandász Andrea: Szülészoba

Kapronczay Károly, Vizi E. Szilveszter: Híres magyar orvosok

Klessmann, Michael: A kli-

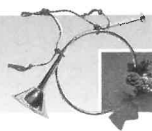
nikai lelkipozítás kézikönyve

Kósa Lajos: A gyermekkori tüdőbetegségek röntgenatlasza

Leboyer Frédérick: A gyöngéd születés

Magyar statisztikai évkönyv, 2002

(folytatás a köv. számban)

Kell egy csapat!

Ez a régi mondás soha nem tud kikopni. Legyen szó a magyar labdarúgó válogatottról, vagy bármelyik klubról az országban. Nem beszélve városunk futballjáról. Mert aki valamilyen úton-módon végigkövette Az őszi idényben nyújtott teljesítményét megyénk élvonalbeli klubjának, a Nyíregyháza-Spartacusnak, az egyetlen biztos következtetést vonhatta le a látottakból: kell egy csapat!

Ugye, hányféleképpen lehet értelmezni ezt az egyszerű felszólító vagy óhajto mondatot? Nézőpont kérdése. Mert, nem elég, hogy van egy, félig elkészült (ez is egy külön történet!) stadionunk, amelyre azért országos szinten igenis büszkék lehetünk (jártam jó néhányban, ezért merem mondani!), mert még így is valóban szép! Nem elég, hogy van egy rendben tartott pályánk, és egy nagyon kritikus, hozzáértő és lelkes közönségünk, ettől függetlenül kell egy csapat! Az imént felsoroltak mindezt megérdemlik. Mert úgy tűnik, hogy a rendezett szakmai és a magyar viszonyok között szokatlan, nyugalmat biztosító vezetés kevés ahhoz, hogy a pályán, minden rendben menjen. Mert, mindehhez még kell egy csapat is!

Az őszi - elemezhetjük bármilyen szempontból, azal telt, hogy kerestük a megfelelő összeállítást. Játékosok jöttek-mentek, edzők cserélődtek, csak a csapat nem állt össze. Détári Lajos szakmai tanácsadónak és stábjának minden tudására és tapasztalatára szükség volt, hogy úgy fejezzük be a bajnokság első körét, hogy legyen esélyünk a bennmaradásra tavasszal. És az utolsó mérkőzés fölényes győ-

zelme ellenére is azt kell mondani, hogy a csapatot még ő sem találta meg. Talán csak annak a vázát. Van egy jól teljesítő kapus, Németh, aki sokszor fölülmúlta képességeit, egy nagyszerű védője, Szatke, aki 36 évesen a csapat legjobbja, egy középpályása, Laskai és egy nagy jövő előtt álló gólszáka, Nikolic, akik 21 évesen meghatározzák a gárda teljesítményét. Ennyi eredménye van az őszi fordulónak. És az a tanulsága, hogy csapatot építeni valóban nem egyszerű feladat, néha évekbe telik.

Nem véletlenül kezdődött meg a keretszűkítés a klubnál a téli szünet elején. Ahhoz nem kell szakértőnek lenni, hogy belássuk, még ebben a halovány magyar bajnoki mezőnyben is szükség van legalább 6-8 meghatározó képességű játékosra. Ehhez viszont jó néhány gyengébbtől meg kell válni. És utána lehet kezdeni játszani. Csak előbb legyen egy csapat!

Ugyanis hiányzik a cirкус az embereknek. Bármilyen furcsa, még mindig több érdeklődést tanúsítanak a magyar foci iránt a szurkolók, mint más sportág esetében. Az embereknek hiányzik ez a fajta szórakozás. Csak kell egy csapat, amelyik szórakoztat. Amelyik nyer és ezzel büszkeséget, és örömet szerez, amelyért lehet szurkolni, még akkor is, ha kikap. Mert vereséget is lehet szenvedni. Csak nem mindegy, hogy hogyan!

Kell, hogy legyen valami, amit lehet szidni vagy szeretni, de mindenképpen lehessen beszélni róla! Ehhez viszont: kell egy csapat!

A többiről csak utána lehet beszélni. Szabó Csaba

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat
Jósa András Kórháza
4400 Nyíregyháza, Szent István út 68.
címén bejegyzett és egyéb
ALAPÍTVÁNYOK és EGYESÜLETEK

1. „JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZÉRT” ALAPÍTVÁNY	18797215-1-15
2. Jólétért Egyesület	18804823-1-15
3. ADMIR-AL Egészségügyi és Szociális Támogatást Nyújtó Alapítvány	18794566-1-15
4. Beteg Gyermekekért Alapítvány	19208354-1-15
5. Beteg Gyermekek Szüleinek Egyesülete	19209245-1-15
6. "Egészséges Újszülöttekért Alapítvány"	18793565-1-15
7. "A Fülbetegek Gyógyulásáért" Alapítvány	18799107-1-15
8. "Kérlek Segíts"... Alapítvány szabolcsi-sérült gyermekek rehabilitációjáért a szakemberek képzéséért	18797112-1-15
9. "A Kardiológia Támogatása" Alapítvány	18794559-1-15
10. "Láss, ne csak nézz!" Alapítvány	18801040-1-15
11. Magyar Ápolási Egyesület Jósa András Kórház Helyi Szervezete	19623317-1-42
12. Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesülete	18795251-1-15
13. "A Magyar Reumatológia Haladásáért" Alapítvány	19016443-2-41
14. Onkoterápiás Tudományos Alapítvány	18794463-1-15
15. Pszichotikus Betegségben Szenvedők Sz.-Sz.-B. Megyei Érdekvédelmi Egyesülete	18799815-1-15
16. „Szabolcskéz” Sz.-Sz.-B. Megyei Kézsebészeti Tudományos Alapítvány	18793400-1-15
17. Orvosi Segély Alapítvány	18791611-1-15
18. „Harc az Életért” Alapítvány	18801349-1-15
19. Vese Alapítvány	19206400-2-15
20. Bethesda Alapítvány (Lelki Segítők Alapítványa)	18794315-1-15
21. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Nyugdíjas Szövetség	18795938-1-15
22. Napfény Életmód és Közművelődési Egyesület	18803585-1-15
22. Magyar Katolikus Egyház	0011
23. Evangélikus Egyház	0035
24. Református Egyház	0066
25. Myrai Szent Miklós Keresztény Egyház	1067
26. Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány	18168884-2-42

**KÖSZÖNJÜK, HOGY ADÓJA 1 %-ÁVAL SEGÍTETTE
AZ ALÁBBIKABAN FELSOROLT ALAPÍTVÁNYOK ÉS
EGYESÜLETEK VALAMELYIKÉNEK MUNKÁJÁT!**

LECTORIS SALUTEM

Lehet, hogy rosszul esik, olykor fáj, de az utca emberét napi bajai közepette kevésbé, vagy egyáltalán nem érdekli az egészségügy számos belső problémája.

Azt látja, hogy drágább a kenyér, a víz, a gáz, a buszbérlet. Többre kerül a gyerek iskoláztatása, és így is állandóan háborog a kölyök, hogy ennek annyi, a másiknak még annyibb jut. Kiborítja a betegség, rettegni kell, hogy a főnök eltűri a gyakori táppénzt, távolmaradást.

És még ott vannak a zsúfolt orvosi várók, a kedélytelen személyzet, a morcos orvos vagy a lepukkant

épület, az eldobált műanyag poharak és zacskók, még a gyógyulás is vontatott, drága a gyógyszer stb.

Ezek az egészségügyiek meg sztrájkkal fenyegetőznek, meg demonstrációval, mikor ő rendesen fizeti a TB-járulékot. Messze úgy látom, hogy nem az empátikus közeg szilárd kiállása fogja megoldani a bérkérdést, az alulfinanszírozott egészségügy számtalan gondját.

Tizenöt éve, a rendszerváltozás óta mindegyik kormány maga előtt görgeti a bajtömeget. A megoldás, majd a választások után?

Egyre riasztóbbak a kü-

lönbségek, mióta belépünk az Európai Unióba, és az újonnan csatlakozók között is csúszunk lefelé.

Véleményem szerint nem a lokális munkabeszüntetések és még nem is az országos demonstrációk fogják megoldani a kérdést. A mindenkor felelős kormány kötelessége felismerni, hogy a magasán kvalifikált, egész életében tanulásra ítélt és az átlag feletti fizikai és szellemi terhelésnek kitett egészségügyi dolgozókat méltányos anyagi helyzetbe kell hozni és biztosítani kellő társadalmi presztízsüket

*Dr. Dolinay Tamás
főszerkesztő*

KÓR-HÁZUNK

•
**A SZABOLCS-
SZATMÁR-BEREG
MEGYEI
ÖNKORMÁNYZAT
JÓSA ANDRÁS
KÓRHÁZ LAPJA**
 •

Felelős kiadó:
**Dr. Pintérné
Dr. Gönczi Ágnes**
 főigazgató

•
Főszerkesztő:
Dr. Dolinay Tamás
 •

A szerkesztőbizottság:
**Bugya István
Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona
Dr. Harsányi Gergő
Szabó Tibor
Veres Tamásné**
 •

Szerkesztő:
Révay Zoltán
 •

Fotó:
Várady Béla
 •

*Tördelés,
nyomdai kivitelezés:*
Tatár Róbert
 Tel.: (30) 903-7883
 •

*Ingyenes kiadvány.
Megjelenik kéthavonta
1.500 példányban.*
 •

A szerkesztőség címe:
**4400 Nyíregyháza,
Szent István u. 68.
Tel.: (42) 465-666**

*„Boldog békés karácsonyt és
sikerekben gazdag új évet kívánunk
olvasóinknak. Ezúton is köszönetet
mondunk mindazoknak, akik az újság
készítésében segítséget nyújtottak
és akik abban tevékenyen részt vettek.*

A Szerkesztő Bizottság

„Éld meg az Életed” rendezvénytársorozat

Az „Éld meg az Életed” egészségvédelmi rendezvénytársorozat nyíregyházi programja 2004.11.23 -án, a Helyőrségi Klubban került megrendezésre. A kormány az "Egészség Évtizede" programjába illeszkedő, az egészség megőrzését és fejlesztését érintő valamennyi témában megszólítja a hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett csoportokat, a serdülő korosztályt és a nyugdíjasokat. A fiatalok kiemelt csoportjai (17-18 éves középiskolai tanulók) rendkívüli osztályfőnöki óra kerekében jöttek el a rendezvényre.

A Megyei Kórház részéről Dr. Rácz Krisztina szülész-nőgyógyász szakorvos, Orosz Zoltánné, a Tinédzser Ambulancia és Menopausa szakrendelés mentálhigiénés asszisztense, Petró Viktória, a Drogambulancia pszichológusa és Bérczesné Tivadar Valéria védőnő és mentálhigiénikus tesztkérdésekkel mérte fel a fiatalok ismereteit, valamint egyéni és kiscsoportos beszélgetésekkel se-

gítette az ismeretbeli hiányosságok pótlását.

A nap további részében a nyugdíjas korosztály, az őket érintő problémákkal kereste fel a kórház standját, majd velük egy kerekasztal beszélgetésben vitatta meg a sokakat érintő kérdéseiket. A jó hangulatban eltelt, eredményes beszélgetés végén a Jósa András Kórház munkatársai további felkérést kaptak nyugdíjas kluboktól.

*Bérczesné Tivadar Valéria
védőnő*

EGÉSZSÉGÜGYI SZAKDOLGOZÓK VIII. TUDOMÁNYOS ÜLÉSE

2004. november 4.

MIKULÁS ünnepségek

Finn mikulás a
gyermekosztályokon
▲ 2004. december 3.

Mikulás a
Fül-Orr-Gégészeti Osztályon
▲ 2004. december 6.

▼ Mikulás a Gyermek-
rehabilitációs Osztályon
2004. december 6.

